Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 69 (319) ◆ Середа, 15 квітня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

Неможливе дальше перебування на території України військових формувань інших держав

Із заяви Народного Руху України.

ВИРУШАЮТЬ ДО КИЄВА

Представник державного департаменту Сполучених Штатів Маргарет Татуайлер повідомила журналістів, що група високопоставлених офіційних осіб, які представляють держдепартамент, Білий дім і міністерство оборони США, вирушить до Києва з метою «обговорення актуальних політичних, економічних та військових питань, а також подання допомоги в підготовці візиту Президента України Леоніда Кравчука у Вашингтон», який призначено на 6 травня.

У складі американської делегації держдепартамент представляє керівник відділу політичного планування Денніс Росс, Пентагон — заступник міністра оборони США Пол Вулфовітц, Білий дім — директор відділу Росії і Євразії національної ради безпеки Ед Х'юітт.

ДОНБАС ПРИЙМАЄ ГОСТЕЙ

У Донецьку побували гості з США — сенатори Біл Бредлі (Нью-Джерсі), Боб Кері (Небраска) і конгресмен Джіммі Ліч (Айова). Вони відвідали місцевий металургійний завод, зустрілися з громадськістю гірницького центру. За круглим столом йшло обговорення проблем співробітництва, шляхів стабілізації економіки України, поліпшення екологічного становища промислового регіону. Разом з гостями з Америки на цих питаннях зупинились представники різних партій, лідери профспілкових рухів, члени громадських організацій і фондів, журналісти.

Конгресмен і сенатори високо оцінили потенціал України, побажали незалежній державі успіхів в її розвитку.

НАМАГАТИМУТЬСЯ ВИВЕЗТИ ЗБРОЮ

Комісія Верховної Ради України з питань правопорядку і боротьби із злочинністю повідомляє, що за минулі дві доби у Придністров'ї істотних змін не сталося. Досягнуто домовленості про зустріч наприкінці тижня страйкового комітету жінок Придністров'я та асоціації жінок Молдови для вирішення питань мирного врегулювання конфлікту. За інформацією, яка надійшла з агентства «Молдова-прес», у Тирасполі та інших містах з'явилися групи молодих людей в одязі блакитного кольору з зображенням на ньому тризуба.

Деякі козаки — члени військових формувань придністровців мають намір залишити Придністров'я і вивезти зброю та боєприпаси. Працівники міліції здійснюють в зоні особливого режиму ретельний контроль транспортних засобів. За минулі дві доби до адміністративної відповідальності притягнуто 89 чоловік.

ТЕАТР ПЕРЕД МИТРОХВАНОМ

...і скажу я вам, любі мої, що нині старим людям жити веселіше стало. От раніше у мене була одна улюблена радіопередача — «Театр перед Митрохваном», але рідко нею балували. А тепер тих Митрохванів побільшало. Вже зранку чуєш: «Виключіть першого Митрохвана! Включіть третього!» — і так усе душевно, так сердечно, що сидиш собі, слухаєш, і вже ніби й не сам ти у хаті, і не обділений нічим, і не забутий ніким...

Фото Сергія ГРИЦА.

Читайте в номері

У наступному випуску

ХТО ЗУПИНИТЬ ВТІКАЧІВ?

Інтерв'ю військового прокурора Прикарпатського військового округу Василя Мельничука

ЯК ПОВІДОМИВ головний інженер Чорнобильської АЕС В. Васильченко, 11 квітня о 6-й годині 56 хвилин третій енергоблок було виведено у поточний ремонт для проведення регламентних робіт і виконання профілактичних заходів у зв'язку з інцидентом на Ленінградській АЕС. Порушень меж умов безпеки експлуатації немає. Номер автовідповідача ЧАЕС 04470-258-24.

«...А ВІТЯ ПОДАВСЯ В ТЮМЕНЬ»

Репліка

Демократія — благо. Хочеш — такий прапор носи, хочеш — сякий. За день можна у три партії вступити і з чотирьох вийти. А щодо свободи слова, го плети, що забажається. Печи, незважаючи на ранги й посади.

Ось, приміром, НЕЗАЛЕЖНА газета «Рівне». Свобідно так розмовляє з читачем, з приводу будь-яких фактів чи подій. І, головне, щоб у читача дух перехоплювало від журналістської сміливості.

«Схоже на те, що сам Фокін став заложником у Кравчука, який вичікує зручного моменту, коли ж поцілувати його в чоло і передати на «розправу» парламенту та збіднілим людям», — пише в «Рівному» кореспондент газети Олександр Голуб. Так, так, шановний читачу, ви здогадалися — це не про сусідів своїх розповідає автор, а про Прем'єр-міністра і Президента України. А чому, дивуєтеся, в такому тоні? Демократія!

Так. нам ні за що було любити колишню державу, і колишніх її керівників. Але ж тепер ми будуємо державу свою. І керівництво нашої незалежної України нам ніхто не призначав. То невже люди, котрі обіймають ці високі посади, не достойні того, щоб їх прізвищем не грались, як м'ячем?

«Рівне», на жаль, не виняток. В багатьох інших областях, та й у самій столиці є чимало видань, позначених (за відомим гоголівським героєм) «легкостью мысли необыкновенною». Можуть керівників держави поплескати по спині, а можуть і більше. А що, мовляв, ось такі ми — незалежні.

Коли так піде й далі, то незабаром хтось, увібравшись у пір'я, видасть, приміром, таке. «Вчора Льоні дзвонив із Вашингтона Жорик, а Вітя поїхав до Тюмені...»

А може, й не видасть. Бо буде прийнято закон про пресу. Чи декому із сміливців просто пригадається мудрість народна: хто інших не поважає, той сам поваги не вартий.

Сергій МЕЛЬНИЧУК, власний кореспондент «Голосу України».

Рівне.

ПРОТОКОЛ про наміри підписали 13 квітня міністри освіти України Петро Таланчук та федеральний міністр освіти і науки ФРН Райнер Ортлеб. Цим документом передбачено розширення і поновлення зв'язків у галузях вищої та середньої спеціальної освіти.

Оцінюючи результати зустрічі, Петро Таланчук підкреслив, що в Німеччині — традиційно високий рівень підготовки спеціалістів для найсучасніших галузей виробництва, організації професійно-технічної освіти. Тож для нас корисним буде обмін викладачами, студентами, науковцями з метою ознайомлення з набутим досвідом роботи.

Актуально

Ціну собі знають

Відразу після повідомлення про рішення російського уряду піти у відставку на вечірньому засіданні З'їзду народних депутатів у Москві стався ще один скандал. Щойно головуючий Руслан Хасбулатов назвав поважних урядовців «хлопцями, що оозгубилися» і тепер намагаються «шантажувати депутатів», вони дружно залишили зал засідань, гучно грюкнувши дверима. «Уряд знає собі ціну, ладен до компромісів, але ніколи не дозволить знущатися з себе», — так зреагував на слова спікера російського парламенту перший віце-прем'єр Бурбуліс.

Виявилося, що демарш міністрів мав неабиякий успіх. Того ж вечора у виступі по Російському телебаченню Хасбулатову довелося вибачитися за сказане. Тим часом Президент Єльцин відклав розгляд прохання уряду про відставку до закінчення роботи З'їзду.

Бендери: йдіть слідом за нами!

Підписано протокол про стабілізацію обстановки в місті Бендери та його околицях. За повідомленням молдовського МВС, у документі, опрацьованому представниками Молдови та Придністров'я, передбачено до 16-ї години 15 квітня вивести в місця постійної дислокації збройні формування, розпустити на території міста та навколишніх сіл ополченців і волонтерів, розмінувати та розблокувати шляхи. В разі виконання цієї домовленості вона може стати першим реальним кроком до відновлення миру на молдовській землі.

Насамперед демократія, гроші потім

Німеччина подасть Грузії гуманітарну допомогу на суму шість мільйонів доларів лише після того, як в республіці відбудуться демократичні вибори. Про це заявив міністр закордонних справ ФРН Геншер у Тбілісі під час церемонії встановлення дипломатичних відносин між двома країнами. Водночас він підкреслив: Німеччина докладе всіх зусиль, щоб допомогти Грузії стати членом європейського співтовариства.

Зміни на «даху світу»

Республікою проголосила себе Горно-Бадахшанська область, що раніше входила на правах автономії до складу Таджикистану. Рішення про це одностайно прийняла сесія обласної Ради. Як тут сподіваються, більша самостійність дозволить поліпшити соціально-економічний стан цього гірського краю. Нове утворення на політичній карті СНД називатиметься Памірсько-Бадахшанською автономною республікою. Виходити з складу Таджикистану вона наміру поки що не має.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

ЗУСТРІЧ З СЕНАТОРОМ США А. КРЕНСТОНОМ

14 квітня перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець зустрівся з сенатором США Аланом Кренстоном, який, перебуваючи на Україні, проявляє великий інтерес до соціально-політичних процесів, що тут відбуваються.

Під час розмови В. В. Дурдинець розповів про основні напрямки законодавчої роботи Верховної Ради, проте, як створюється правова основа розбудови незалежної демократичної держави. Наголошувалось, зокрема, що зараз пріоритетними є питання здійснення економічної реформи, нової економічної політики України. Сенатор цікавився, як складаються взаємовідносини парламенту і Президента, які повноваження надані Президентові України.

Мова йшла і про шляхи розв'язання деяких гострих проблем, що зачіпають інтереси України. Роз'яснюючи нашу позицію щодо ситуації на Чорноморському флоті та навколо нього, В. В. Дурдинець відзначив, що ми готові до переговорів з Російською Федерацією про поділ флоту на базі норм міжнародного права і угод, прийнятих державами СНД. Що ж стосується ядерної зброї, то Україна тримає курс на її скорочення і знищення, але хотіла б мати від світового співтовариства гарантії своєї безпеки. Висловлювалась надія, що американська сторона з підтримкою і розумінням сприйматиме проблеми незалежної України.

Було дано відповіді на ряд інших запитань, що цікавили А. Кренстона. У бесіді взяв участь заступник голови Комісії Верховної Ради у закордонних справах Б. М. Горинь.

Розв'язувати проблему полонених

Створений при Президенті України Комітет ветеранів війни в Афганістані та воєнних конфліктів в інших зарубіжних країнах приступив до формування міжвідомчої робочої групи з проблеми полонених та безвісти пропалих громадян України. До її складу увійдуть представники зацікавлених комісій Верховної Ради, міністерств і громадських організацій республіки.

Формування робочої групи провадиться відповідно до доручення Президента України Леоніда Кравчука.

Микола ЗАЙКА,
кор. УКРІНФОРМ.

ЩО З'ЇЗД РОСІЙСЬКИЙ ПРИГОТУЄ?

РОЗДУМИ НАШОГО ВЛАСНОГО КОРЕСПОНДЕНТА

ПРОЛОГ

Схоже, чим більша в Росії демократична надбудова, тим менше порядку в економіці, та й у самій демократії. Президент, з'їзд, парламент, представники апарату на місцях... Коли кожний тягне свого воза, ніби й нічого. А от зберуться разом — обов'язково бійка.

У цьому могли переконатися багато спостерігачів ще раз минулого тижня, коли у Великому Кремлівському палаці почався З'їзд народних депутатів Росії, Шостий за рахунком, але позачерговий. Так воно й виходить у республіці: те позачерговий, то надзвичайний. Коли на суботньому засіданні один з депутатів запропонував скликати ще один з'їзд, Руслан Хасбулатов вибухнув.

— Та ми ж здохнемо, — спересердя вигукнув він, — коли ще й до літнього форуму будемо готуватися!

Грубих реплік у Кремлі прозвучало більш ніж досить. Наведу декотрі: «Не можна в Київ пускати Шахрая, він там дров наламає», «поганому танцюристові завжди що-небудь заважає, то сцена...». Це Микола Травкін про мера Москви Попова.

Цитую не заради красного слівця, в деякі хвилини обстановка на з'їзді скидалась на вуличну маніфестацію прибічників КПРС. До речі, зовсім недавно остання благополучно зареєстрована Мін'юстом Росії.

ПРОТИСТОЯННЯ

Борисові Єльцину потрібно було одержати від депутатів повне схвалення політики економічних реформ. І додати до наявних повноважень ще й надзвичайні. Народні обранці, на відміну від Президента і його почту, ще ходять у магазини. З порожніх полиць, неймовірних цін розуміють: реформа зайшла в безвихідь. Благословити її на подальше плавання — значить втратити довір'я виборців. Та й надзвичайні повноваження Єльцина невідомо, чим обернуться. Може, новим диктатом.

РОЗВІДКА БОЄМ

Вже на початку з'їзду Єльцину інкримінували повну відмову від своїх виборчих обіцянок. А головного ідеолога реформ Єгора Гайдара звинуватили в тому, що він розвалив економіку «в інтересах Міжнародного валютного фонду».

Сперечання двох непримиренних таборів — посткомуністичного й демократичного — під час обговорення економічних реформ тривали цілий тиждень. Причому, з явною перевагою прибічників соціалізму. Однак і в тих, хто свято вірить урядові, був про запас великий дрюк. Ним і пригрозив опонентам московський депутат Юрій Шабад: «Не підтримаєте Єльцина — він звернеться до народу. А вже там побачимо, хто кого».

ОЧЕВИДНЕ НЕЙМОВІРНЕ

А взагалі російські з'їзди, даруйте за гіперболу, що російські бунти. Стіна на стіну, зуб на зуб, висловлюючись мовою Ілліча. А його статуя, як і раніше, прикрашає зал: хто не з нами, той проти нас?

Після чергового образливого випаду на свою адресу «батько російської реформи» Єгор Гайдар пробився до мікрофона і попросив поставити питання про його відставку на голосування негайно. Це був кульмінаційний момент минулого тижня.

Ні в кого не лишалося сумнівів: за всіх констатацій і регламентних нюансів опальний кабінет «повалено». Іншого варіанту логіка не підказувала. Депутати, що постатейно прийняли поправки до постанови про хід реформи, на той момент уже визнали роботу уряду незадовільною в аграрному і промисловому секторах економіки, в галузі соціального захисту населення. Та недарма від з'їзду чекали сюрпризу. І він не примусив себе довго чекати.

Поіменним голосуванням депутати... підтримали урядову реформу. Палац вибухнув бурею овацій. Звичайно спокійний Хасбулатов іронічно зауважив:

— Чому радієте?

Справді, в гуркоті оплесків потонув крик відчаю представника фракції промисловців:

— Та ми ж горітимемо в пеклі синім полум'ям!

Єльцин у доповіді не дав ніякого аналізу причин розвалу економіки. А депутати-промисловці вже два місяці не можуть добитися прийому в Гайдара...

СОЛОМОНОВЕ РІШЕННЯ

За тиждень роботи з'їзду експерти дружно відзначають його низьку ефективність. Лише ратифікували Федеральний договір і прийняли постанову про хід економічної реформи.

Якщо з продуктивністю форуму все ясно, то ось над його першими підсумками слід поміркувати.

На суд депутатів редакційна комісія винесла проект постанови про реформу, в якій сказано: «Президент Росії в місячний строк має представити парламентові главу уряду і проект закону про Раду Міністрів РФ».

Для Бориса Єльцина це означає, що він з дня на день зобов'язаний передати штурвал управління економікою в інші руки. Виходить, і поступитися своїми повноваженнями. Він вніс поправку в документ: «Президент до 1 жовтня 1992 року визначить кандидатуру прем'єра, а ВР до 1 грудня опрацює закон про уряд».

Після гарячих дебатів з'їзд усе ж «підрізав крила» Президентові, дозволивши йому очолювати Кабінет ще три місяці. Соломонове рішення: ні вашим, ні нашим.

Однак воно не влаштовує ні правих, ні лівих депутатів. Консерваторам здається, що за три місяці Єльцин зуміє зміцнити позиції. І тоді їхня пісня скінчена. Шостий з'їзд виявиться останнім. Демократи також невдоволені: під «всесильним» Президентом захиталося крісло, який же з нього лідер?

Розсудимо по-житейськи, не вдаючись до високої політики. Термін, відпущений депутатами Єльцину, коли економіка республіки тріщить по всіх швах, досить символічний. І який сенс нинішньому урядові шукати вихід з кризи...

Отже, його дні лічені?

Останкінська телепрограма в неділю ввечері, показуючи графік різкого зростання рейтингу Гайдара у росіян, недвозначно дала зрозуміти, що депутати мають змінити рішення, інакше...

Втім, час покаже. Причому, найближчий.

Володимир БАБЕНКО.
Москва.

* * *

Р. S.

Коли верстався номер, стало відомо, що ще одну спробу знайти компроміс між З'їздом народних депутатів Росії й урядом зроблено учасниками форуму в Кремлі. Вони поширили проект постанови «Про взаємодію законодавчої й виконавчої влади в період радикальної економічної реформи». Документ надає теперішньому складу уряду можливість працювати до 1 грудня цього року, як і пропонував глава кабінету Єльцин. Автори проекту також за те, щоб висловити довіру урядові й доручити йому внести корективи в соціально-економічну політику з урахуванням зауважень, вироблених на З'їзді.

ЗАЯВА НАРОДНОГО РУХУ УКРАЇНИ

Розвиток подій довкола Криму та Чорноморського флоту засвідчує агресивні наміри керівництва Росії щодо України.

Повторюється сценарій розвитку подій сімдесятирічної давності. Імперські кола Росії, відсвяткувавши перемогу над комуністичним тоталітаризмом, повертаються до більшовицької методології реставрації імперії.

До переліку таких дій у Придністров'ї, Карабаху, Грузії додалася тепер і спроба анексії Криму та привласнення Чорноморського флоту.

Критичне загострення ситуації в Криму стало можливим певною мірою і через неоперативність та нерішучість державного керівництва України.

Вважаємо, що жодна одиниця бойової техніки, розташована на території України чи приписана до її портів, не може бути передана іншій державі. Неможливе і дальше перебування на території України військових формувань інших держав.

В ситуації, що склалася, вважаємо за необхідне:

— організувати ефективну охорону всього державного кордону України;

— у найстисліший термін документально оформити інститут громадянства;

— правоохоронним органам та службі безпеки застосувати всі передбачені законом заходи стосовно антидержавної пропаганди, зокрема, закликів до порушення територіальної цілісності України;

— негайно припинити членство України в СНД, яка стає інструментом відтворення Російської імперії.

Звертаємось до демократичних країн світу з пропозицією зупинити фінансову підтримку Росії як держави, що проводить агресивну політику, висуває на порушення Гельсінкських угод територіальні претензії з метою змінити існуючі державні кордони.

Співголови Руху
Михайло ГОРИНЬ,
Іван ДРАЧ,
В'ячеслав ЧОРНОВІЛ.

Життя Рад

ДЕПУТАТСЬКІ ВІЙНИ

Вже вкотре між Харківським міськвиконкомом та його депутатським корпусом і обласним виконавчим комітетом спалахують, як їх прозвали харків'яни, «депутатські війни». Передостання колотнеча, що виникла навколо майна КПУ, ще й досі триває: право на володіння колишнім Будинком політосвіти обкому партії арбітражний суд визнав за обласною Радою, але там надійно розквартирувався діловий і культурний центр міськради з його десятками мало кому відомих організацій і, схоже, позицій своїх здавати не збирається. І от нова політична перестрілка — навколо рішення облвиконкому про розмежування комунальної власності між адміністративно-територіальними одиницями Харківської області.

Такі взаємовідносини між «містом» і «областю», відкриваючи спеціально скликану з цієї нагоди сесію міськради, її голова Є. Кушнарьов назвав хоч і не попарламентськи, але мовою, зрозумілою кожному громадянинові колишнього СРСР: ти начальник — я дурень... Очевидно, натякаючи на те, що у зв'язку з уведенням інституту Представника Президента навряд чи дасть якісь позитивні результати апеляція до Президії Верховної Ради, Кабінету міністрів, арбітражного суду. І разом з тим, голова Харківської міської Ради заявив, що облвиконкомом порушені закони про місцеві Ради, зокрема про комунальну власність міста.

— Ми не можемо погодитися з тим, що в комунальну власність області передано без будь-яких пояснень найкраще оснащені медичні заклади, всі універмаги, 18 універсамів міста, майже всі ресторани, кафе — підкреслив Є. Кушнарьов.

Дехто з депутатів висловлював надію: можливо саме в цьому порятунок міської інфраструктури, що розвалюється на очах? Інші гарячі голови пропонували перекрити воду, газ і таким чином підняти харків'ян на боротьбу проти хижацької політики облвиконкому. Ще інші відверто дивувалися: чому це люди не страйкують... А місто жило своїм буденним життям: черги, порожні прилавки, дорожнеча... Сьогодні, на жаль, людей цікавить більше не те, хто володітиме гастрономами, а хто їх наповнить товарами. Схоже, довіри колишнім обіцянкам депутатів-демократів більше немає.

...На виході із сесійної зали зустрів знайомого депутата обласної Ради: «Смішно... Йде війна лише за те, хто буде брати хабарі під час приватизації...»

Микола КОСИЙ,
власний кореспондент «Голосу України».
Харків.

Журналістське розслідування

ФОРТУНИТЬ ЖЕ «ФОРТУНІ»,

або Приватизація по-тячівськи

В одному невеличкому гірському селі жив-поживав 70-річний дідусь. Нічим особливим не дивував. Аж ось прокидається одного ранку — і він уже не простий колгоспний пенсіонер з початковою освітою, а одноосібний засновник малого підприємства з багатообіцяючою назвою «Фортуна». Далі — ще несподіваніше. На рахунку МП починають з'являтися солідні суми, для пільгового придбання йому виділяється різна автотехніка, підготовлені проекти для закупівлі підприємством готелю, побутових цехів і т. ін. Хіба не казка?

А тепер кілька слів, як вона стала реальністю. Звичайно, без всевладного «чарівника» тут не обійшлося. Цю роль не без успіху взяв на себе голова Тячівської районної Ради Петро Герич. Саме він від імені батька, який нічого не відав, заснував МП «Фортуна» (Коли запитав у 70-річного Василя Гавриловича, чи хоча б чув про щось подібне, той лише кліпав очима). Відтак за сумісництвом прилаштував сюди на посаду бухгалтера рідну дружину, яка на основній роботі трудилася майстром Тячівського виробничого управління житлово-комунального господарства (ВУЖКГ). На цьому укомплектування штатів МП завершилося.

Далі голова Ради та виконкому, а одночасно й тіньовий керівник «Фортуни», взявся за «чаклування». На помах його владної палички першим з'явився начальник дружини, себто ВУЖКГ І. Деяк — давній товариш Петра Васильовича по спільній роботі в райкомі партії.

— Хочеш, щоб райвиконком перерахував твоїй фірмі 120 тисяч карбованців? — одразу взяв бика за роги П. Герич.

— Хто ж від такого відмовиться.

— Якщо перерахуєш 33 тисячі МП «Фортуна», решта — твої. Так відбулися торги. ВУЖКГ переводить зазначену суму малому підприємству, а дружина Герича — Ганна Михайлівна, вона ж, пригадуєте, бухгалтер МП і одночасно майстер комунальників, оформляє фіктивні документи, ніби гроші одержано за виконані «Фортуною» роботи.

Здобувши таким чином початковий капітал, чародій Герич вирішує зміцнити своє МП технікою. Не солідно якось без неї. Та й людей важко переконувати в тому, що виконуєш певні замовлення, зовсім не маючи на те потрібних засобів. Ще один владний помах — і на килимі перед грізними очима голови керуючий Тячівським агропостачем І. Онуфрій. Усвідомлюючи, що за нинішніх ринкових відносин одних, хоч і чарівно-керівних, слів замало, Петро Васильович пропонує продати Івану Васильовичу кількарічну «Волгу» райвиконкому за сміхотворну нині ціну — п'ять тисяч карбованців. У обмін керуючий має забезпечити МП «Фортуна» автотехнікою. Оборудка відбулася. І. Онуфрій, навіть не зареєструвавши легковик в агропостачі, одразу викуповує його в особисту власність і приступає до виконання замовлень-вказівок П. Герича.

Для початку правдами і неправдами вибиває позафондовий трактор-екскаватор «Білорусь». Але як реалізувати його «Фортуні»? Герич знаходить обхідний маневр. Він згадав, як торік один з шести виділених для передовиків сільського господарства району легковиків, а саме «Жигулі» шостої моделі «адресував» голові колгоспу «XXII з'їзд» (?) І. Грицану.

«Що винен — оддати повинен»,— нагадав голова Івану Михайловичу популярний афоризм.

Грицан виявився людиною благородною. Він оперативно перераховує гроші за трактор агропостачу, той передає його «Фортуні», а МП, у свою чергу, переводить вартість агрегату колгоспу. Такий «круговий» метод було застосовано П. Геричем і для придбання малому підприємству однієї з чотирьох виділених району військових вантажівок, що поверталися додому із-за кордону. Офіційно автомобіль вартістю 1970 карбованців ніби відходив колгоспу ім. Калініна. Але така дешева техніка господарству не потрібна, і рішенням правління воно відмовляється від неї на користь... Кого? Звичайно, «Фортуни». Петро Васильович вже задоволено потирав руки, як виникли певні ускладнення: з'ясовується, за таких «маневрів» автомобіль неможливо зареєструвати за МП у відповідному відділі міліції (МРЕВ).

— Та хто ж влада у районі? — риторично нагадав собі Герич.

Разом з Онуфрієм вони оформляють фіктивні документи, засвідчені печаткою агропостачу, і на їх основі голова дає письмове розпорядження начальнику Тячівського МРЕВ В. Берчі зареєструвати вантажівку за МП «Фортуна». Що останній і зробив.

Вдала операція транспортні апетити нашого чародія не приборкала. Навпаки, його можновладне око вже скосилося на новенький фондовий автомобіль ГАЗ-53, що мав надійти в розпорядження радгоспу «Верховина». Знайшлася і мотивація, яку на догоду шефу «народив» завідуючий сільськогосподарським відділом райвиконкому М. Фединець. Ось що він написав: «У зв'язку з невиконанням договорів на держзамовлення виділений ГАЗ-53 радгоспу «Верховина» передати малому сільськогосподарському (?) підприємству «Фортуна». До речі, «Фортуна» за вантажівку не розраховувалась, агропостач віддав її під чесне слово голови.

На цей час Петру Васильовичу вже досить складно було особисто займатися різними паперами, і він приймає на посаду директора МП давнього знайомого з того ж рідного села Ганичі В. Поповича — начальника двох цехів райпобуткомбінату. Зрозумів Петро Васильович, що й дружині бухгалтерська робота явно не під силу. Тому «попросив» виконувати її за сумісництвом бухгалтера райвиконкому. Адже в нього з «Фортуною» плекалося ще чимало грандіозних планів.

Один з них — придбання від уже знайомого нам ВУЖКГ готелю «Тиса». Всього за 87 тисяч карбованців. Посилаючись на неіснуюче рішення міськвиконкому, Герич одноосібно дає дозвіл на його продаж «Фортуні». І довів би справу до кінця, якби не прозаїчна деталь — не стало грошей. Перераховані «за так» комунальниками 32 тисячі пішли на закупівлю техніки, а одержаний від одного з колгоспів кредит під три відсотки (хто ж сьогодні може дозволити собі такі низькі проценти?) використали для придбання за заниженими цінами павільйону в Тячівському споживчому універмазі (чим не приватизація?), пиломатеріалів на Усть-Чорнянському лісокомбінаті, 25 тисяч кіс у Пересницькому СТ і т. ін. Глибоко переконаний, що й тут не обійшлося без «магічного» впливу голови райради. Проте службовий тиск реалізувати щось — це одне, а дістати живі гроші — зовсім інше. Останніх, як уже казав, і бракувало МП.

— Нічого, з'являться і вони,— втішав себе Петро Васильович, нервуючись від неспроможності придбати «Тису» одразу.— А поки що не завадить зафрахтувати за «Фортуною» й деякі інші об'єкти. Запас, як кажуть, не тривожить...

І в геніальній голові голови народжується чергова «ідея» купити для «Фортуни» цехи в селі Ганичі, які очолює його ж директор В. Попович. На світ з'являється розпорядження райвиконкому за № 402 на ім'я директора Тячівського райпобуткомбінату І. Попа, яке дозволю собі процитувати повністю: «Просимо врахувати пропозицію Ганичівської сільської Ради про продаж Поповичу В. В. приміщень цехів (жодних письмових заяв з цього приводу до сільради не надходило — М. Г.). Це будуть перші кроки на шляху приватизації, які відповідають вимогам часу». І підпис — П. В. Герич.

Чи потрібні тут коментарі?

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

Експрес-новини

Правління Європейського банку реконструкції і розвитку на нараді в Будапешті погодилося з тим, щоб банк продовжував вивчати питання створення спеціального фонду для допомоги конверсії військової промисловості у Східній Європі і колишньому Радянському Союзі.

* * *

Нова група експертів ООН прибула до Багдада для нагляду за знищенням іракських балістичних ракет. Тим часом керівництво Іраку перестало загрожувати польотам американських розвідувальних літаків, які виявляють місця зосередження іракської зброї масового знищення.

* * *

Президент Афганістану Наджібулла на нараді з керівництвом збройних сил країни звернувся до генералів із закликом співробітничати з тимчасовою радою, яка незабаром має замінити нинішній афганський уряд. Наджібулла також оголосив про припинення всіх військових дій проти опозиційних сил.

* * *

За повідомленням генеральної прокуратури Бельгії, чотири громадянина цієї країни визнали звинувачення у співробітництві з російською розвідкою. Італійський інженер — п'ятий учасник групи, яка збирала інформацію про сучасні військові технології з 1967 року для колишнього КДБ, а нині — розвідслужби Росії, — заперечує свою причетність до шпигунської діяльності.

* * *

Лівія запропонувала передати Мальті двох своїх громадян, причетних до терористичного вибуху на американському авіалайнері. Дипломати, акредитовані при ООН, заявили, що нова лівійська пропозиція навряд чи задовольнить Сполучені Штати і є просто тактичним вивертом щоб відстрочити введення санкцій ООН проти цієї країни.

* * *

У Боснії і Герцеговині тривають військові сутички, незважаючи на угоду про припинення вогню. Мусульманські бойовики захопили греблю на річці Дріні й відкрили шлюзи, що спричинило штучну повінь у місті Вишеграді та кількох селах.

* * *

Лідер іранських радикалів Монташемі заявив, що після того, як на виборах перемогла фракція прагматиків на чолі з президентом Рафсанджані, новообраний парламент Ірану прискорить процес відновлення відносини з США, припинених 13 років тому.

* * *

Організація американських держав (ОАД) на нараді у Вашингтоні прийняла резолюцію, що засуджує встановлення президентом Фухіморі авторитарного режиму в Перу і закликає до відновлення конституційного правління. ОАД вирішила направити до цієї країни делегацію для розв'язання кризи за допомогою діалогу.

Телеграфним рядком З Миколаєва

САМІ ПОШИЛИ — САМІ ПРОДАЛИ

Фірма «Евіс» відкрила в обласному центрі свій перший спеціалізований магазин. Модний одяг тут можна придбати за цінами, значно нижчими, ніж у державній мережі, адже торговельна надбавка не 25 відсотків, як усюди, а лише 6—7. Фірма відкриє ще два подібних магазини.

БУЛО Б ЗДОРОВ'Я

Група італійців, очолювана президентом медичного центру в Мілані Донателлою Россарі, побувала в Миколаєві. Маючи на меті започаткувати співробітництво з українськими колегами, гості запропонували відкрити спільний багатопрофільний косметичний центр. Миколаївці висловилися «за», але спершу попрохали гуманітарної допомоги звичайними ліками. Італійці поїхали додому з довжелезним списком дефіцитних для нас пігулок.

ВИ ВОЮВАЛИ ЗА БЕНЗИН!

За пільговими умовами, нібито учасникам та інвалідам Великої Вітчизняної війни, відпускала пальне своїм близьким та знайомим оператор однієї з миколаївських автозаправочних станцій К. Схоже, «королеві бензоколонки» доведеться незабаром відповідати перед судом, адже проти неї порушено кримінальну справу.

РАДІЙТЕ, ДІАБЕТИКИ

Не 3,5 карбованця, як було досі, а 90 копійок коштує тепер 200-грамовий буханець хліба для хворих на цукровий діабет. На відшкодування різниці виділено дотацію з місцевого бюджету. Коли врахувати, що лише в Миколаєві понад 11 тисяч діабетиків, то виходить чимала сума — близько 60 тисяч карбованців щодня.

Наталя БАБЕНКО.

Коротко

ПОПИТ НА КОНЕЙ

Як засвідчило недавнє опитування сільського населення Черкащини, 2296 селян хотіли б придбати для свого господарства міні-трактори, а 2927 — коня і підводу.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

ВОЛИНЬ СТАНЕ ЗЕЛЕНІШОЮ

Протягом місячника «Дерева», що розпочався на Волині 10 квітня, в області буде посаджено 9600 декоративних дерев, 65 тисяч фруктових та 327500 різних кущів.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Луцьк.

Знайомтесь: Представник Президента

ЛЮБЛЮ ЛЮДЕЙ ЗА ПРАЦЮ

Микола ДІДИК народився 1935 року в селі Байківка Калинівського району Вінницької області. Після школи працював у місцевому колгоспі. Служба в армії, знову — колгосп. Згодом висунули на комсомольську роботу, далі — партійні й державні органи. Багато літ працював у Вінницькому районі, який традиційно вважається регіоном високого агропромислового виробництва.

Закінчив філософський факультет Київського держуніверситету імені Т. Г. Шевченка і заочно — Житомирський сільськогосподарський інститут. Із КПРС вийшов у перші дні серпневого путчу. Нині — позапартійний. Перед призначенням Представником Президента по Вінницькій області суміщав дві посади — голови обласної Ради народних депутатів і голови виконавчого комітету. Депутат Верховної Ради України.

— Миколо Анатолійовичу, за практикою роботи ви вважаєте себе керівником-професіоналом. Отже, професіоналізм в усьому?

— Безумовно. Настав час формувати команду освічених, інтелектуальних людей. Ділових і принципових. Безкомпромісних. Справжніх працелюбів.

Особисто моя доля склалася так, що рано довелося заробляти на хліб насущний. У двадцять років мати залишилася вдовою з двома дітьми. Я був єдиний мужчина в домі. Тож розумієте... Дитинство пройшло крізь війну — у злиднях, голоді й холоді. В юнацькі роки усвідомив, здавалося б, просту істину: щоб вижити, треба трудитися до сьомого поту. Тож люблю людей, ціную їх насамперед за працьовитість. Таких і підбиратиму до своєї команди.

— Багато виконкомівських працівників залишите в службі Представника Президента?

— Будуть кардинальні зміни. Навіть несподівані сюрпризи. Ще недавно людей призначали на посади то за чиєюсь високою протекцією, то до гарної пенсії треба було когось дотягти. Я ж від такої практики категорично відмовляюсь. У моєму кадровому арсеналі ті, хто знає свою справу — голови колгоспів, директори радгоспів і цукрових підприємств.

— У багатьох вінничан склався стереотип: Дідик — консерватор. Тому й буде співпрацювати з колишніми компартійними кадрами. Як бути тоді демократам, представникам конструктивної опозиції?

— Є цілий ряд служб, які пропонуватиму їм. Прагнутиму взаєморозуміння, злагоди і чіткої спрямованості у співпраці.

— Які ж першочергові плани?

— Стан справ у області дуже невтішний. За два місяці цього року, у порівнянні з минулим, обсяги виробництва промислової продукції скоротилися на 22,7, а виробів народного споживання на 35 відсотків. І все ж, покладаючись виключно на власні сили, можна стримати економічний спад.

Першочергові завдання — налагодити масовий випуск товарів народного споживання, особливо складної побутової техніки. Ставку робимо на підприємництво, в тому числі із залученням зарубіжних інвесторів, на раціональне використання природних ресурсів. Орієнтири виконавчої влади — роздержавлення, приватизація, комерціалізація, в першу чергу — закладів торгівлі й побуту.

В аграрному секторі найважливіше — вчасно і якісно провести польові роботи. Не збавлятимемо темпів розвитку буряківництва і зернового господарства, виробництва кормів.

— Очевидно, зарубіжні інвестори вимагатимуть валютних розрахунків. Область такого фонду не має.

— А цукор? Хіба забули? Є й інші джерела.

— Успіхів вам.

— Дякую.

Розмову вів
Валерій ЛАЗАРЕНКО.
Фото
Валентина ХОМЛАКА.
Вінниця.

У номер

«Я ПРОЙШОВ ТАМ ГОЛГОФУ»

Так сказав Митрополит Київський і всієї України Філарет про власні враження від участі представників Єпископату УПЦ на архієрейському Соборі Руської православної церкви, що проходив 4 квітня у Свято-Даниліівському монастирі в Москві. Тут розглядалося подання УПЦ про надання їй автокефалії, тобто повної канонічної незалежності. Собор проходив під величезним тиском російського Єпископату, до представників УПЦ вживалися заходи, які можна назвати «викручуванням рук». Весь порядок денний був спланований так, що ніхто з українських єпископів не міг висловитися. Особливого ж морального тиску зазнав Митрополит Філарет. Все це й призвело до того, що практично питання про автокефалію УПЦ зависло в повітрі. Про це повідомили вчора на прес-конференції представники єпископату УПЦ, учасники Собору.

Власна інформація «Голосу України».

Резонанс

СЛОВО МАЄ РЕКТОР

Як вже повідомлялося в нашій газеті (4 квітня — «Повернувся через віки, через роки»), Університет «Києво-Могилянська академія» оголосив перший прийом.

Після публікації до нас телефонували, розпитуючи про окремі деталі вступу до нового вузу, про його майбутнє життя.

Ці питання ми попросили прокоментувати ректора Університету В'ячеслава БРЮХОВЕЦЬКОГО.

Ми приймаємо людей, які вже провчилися бодай один рік в будь-якому вузі, й оцінки, здобуті там, важитимуть багато. Хоча основне «селективне навантаження» покладається на іспитовий тест, що складатиметься з трьох розділів. Перший має перевірити загальну ерудицію абітурієнта й обізнаність в обраній сфері навчання; другий — сформованість навичок логічного мислення та інші показники загального розвитку; третій — творчі здібності.

Незвичним вважається також і те, що для вступу до Університету потрібні рекомендації трьох членів Києво-Могилянського Братства. Як відомо, Києво-Могилянська академія фактично піднеслася за рахунок допомоги їй українського народу через Братства. Ми хочемо відродити цю прекрасну традицію, щоб надати можливість тисячам людей почуватися особисто причетними до справи відновлення першої в Східній Європі вищої школи. На це радо відгукуються добродії як з України, так і з-поза її меж. Річ не просто і не в тому, що людина вносить якусь суму на наш рахунок (Розрахунковий рахунок 700161909/2345233 в Укрінбанку — МФО № 322249 — Університет «Києво-Могилянська академія»). Одне — знати, що десь відроджується університет світової слави, зовсім інше — відчувати, що ти теж поклав цеглинку в цю будову...

У стадії формування також Міжнародна Консультаційна Рада, яку, як відомо, очолює протектор Університету Президент України Леонід Кравчук. Поступово збільшується число членів Надзірної Ради. Як тільки за конкурсом буде остаточно сформовано професорсько-викладацький склад, почне працювати Вчена Рада. Всі претенденти на викладання в Університеті, в тому числі й зарубіжні (а з пропозиціями до нас звернулися шість поважних професорів з Америки й Європи), проходитимуть через конкурсний відбір.

Що ж стосується інших подробиць вступу, звертайтесь, будь ласка, до приймальної комісії.

Людмила КОРОЛЬ.

Відродження

З РУЇН І ПОПЕЛУ

Рішенням сесії Полтавської міськради та облвиконкому дзвіницю Успенського собору передано віруючим Покровської громади УАПЦ. З цієї нагоди у день Благовіщення високопреосвященніший Антоній, митрополит Переяславський та Січеславський, відслужив Божественну Літургію, а на місці відбудови Успенського кафедрального собору освячено хреста.

Свого часу храм Успіння Святої Богородиці був джерелом національного життя і духу. Звідси вирушали в бій козачі полки, тут зберігалися свідки їх них перемог — стяги та ікони. З ним тісно пов'язані імена Василя Капніста, Левка Боровиковського, Івана Котляревського, Панаса Мирного. Тарас Шевченко зробив малюнок п'ятибанного дива на високій горі.

У 1936 році храм пережив нещадне руйнування — залишилися тільки дзвіниця і фундамент. Тепер є надія на відродження з руїн і попелу святого храму на Соборній площі.

Григорій ГРИНЬ.
Полтава.

Хроніка культури

ВІД СЕБЕ — НЕ ПРО СЕБЕ

У столичному Будинку літераторів відбувся творчий вечір Миколи Кагарлицького, присвячений 30-літтю творчої роботи письменника. Нагодою розповісти про себе ювіляр скористався своєрідно: він запросив на сцену героїв своїх творів — Діану Петриненко, Дмитра Гнатюка, Ніну Матвієнко, Леопольда Ященка. Ніна Матвієнко зауважила з цього приводу: «Микола влаштував вечір не для себе, а для нас!».

Лариса НУЖНА.

Коротко

ПРОЩАВАЙ, ЗБРОЄ...

Хоча й не назавжди — всього лише на п'ять років, мисливці Косівщини відкладуть зброю і займуться створенням вольєрів і розведенням молодняка диких тварин. Кілька років тому члени районної асоціації «Зелений світ» зібрали не одну тисячу підписів жителів краю на вимогу припинити полювання: в лісах катастрофічно зменшилася кількість диких тварин. І ось, нарешті, після емоційної дискусії чергова сесія районної Ради прийняла рішення: на п'ять років полювання припинити.

Аліса МУДРИЦЬКА.
Івано-Франківська область.

В... ШУ...

Два дні ... щині перебу... міністр Ук... Лановой. Ві... кавився про... вого благоп... зації, демо... розвитку п... і взагалі с... в економіці... прем'єра ... група відпо... ників уряд... досить пре... річі. Споча... ми облас... служб та об... ційни... ..., підприємця... го ділового... інстанцій сі... м'якшуючи... виправдали... як хочеться... скаржилися... труднощі, ...

ГО...

Найнебе... кацією на... кої облас... депутатів ... кацію пре... го Ру... лум'я ... ють Укра... зеті «За ... березня ... заяві, яка... на, Р. Бо... безпідстав... ряду поса... риві курс... ду Україн... виконкому... лювання з... в Молдові...

У цьому ... підзаголов... партноменк... банк: ... доброт... прямо за... ласні вла... пис добро... дністров'я... ськими о... думку а... роботу, н... Боделана... конкому.

ЯК... П...

Компа... ловік під... ного міль... ського до... давно на... Херсонсь... му завод... Крім діл... чо-комер... на «Аква... домі ар... естради: ... Булгаков... Філіпенк... Чорний, ... ші. Пере... серед го... два дні ... оператор... кіно». Шубськ... судно, в... замовни... роплавст... яка цілк...

к Президента

Й
О

голоді
роки ус-
прописс-
ги, тре-
го по-
ей, ці-
а пра-
відбира-
івських
в слу-
езиден-
ьні змі-
сюр-
людей
то за
екцією,
еба бу-
ж від
торично
у кад-
о знає
колгос-
ців і

покладаючись виключно на власні сили, можна стримати економічний спад.

Першочергові завдання — налагодити масовий випуск товарів народного споживання, особливо складної побутової техніки. Ставку робимо на підприємництво, в тому числі із залученням зарубіжних інвесторів, на раціональне використання природних ресурсів. Орієнтири виконавчої влади — роздержавлення, приватизація і комерціалізація, в першу чергу — закладів торгівлі й побуту.

В аграрному секторі найважливіше вчасно і якісно провести польові роботи. Не збавлятимемо темпів розвитку буряківництва і зернового господарства, виробництва кормів.

— **Очевидно, зарубіжні інвестори вимагатимуть валютних розрахунків. Область такого фонду не має.**

— А цукор? Хіба забули Є й інші джерела

— **Успіхів вам.**

— Дякую.

Розмову вів
Валерій ЛАЗАРЕНКО.
Фото
Валентина ХОМЛАКА.
Вінниця.

Відродження

З РУЇН І ПОПЕЛУ

Рішенням сесії Полтавської міськради та облвиконкому дзвіницю Успенського собору передано віруючим Покровської громади УАПЦ. З цієї нагоди у день Благовіщення високопреосвященніший Антоній, митрополит Переяславський та Січеславський, відслужив Божественну Літургію, а на місці відбудови Успенського кафедрального собору освячено хреста.

Свого часу храм Успіння Святої Богородиці був джерелом національного життя і духу. Звідси вирушали в бій козачі полки, тут зберігалися свідки їхніх перемог — стяги та ікони. З ним тісно пов'язані імена Василя Капніста, Левка Боровиковського, Івана Котляревського, Панаса Мирного. Тарас Шевченко зробив малюнок п'ятибанного дива на високій горі.

У 1936 році храм пережив нещадне руйнування — залишилися тільки дзвіниця і фундамент. Тепер є надія на відродження з руїн і попелу святого храму на Соборній площі.

Григорій ГРИНЬ.
Полтава.

Візити

ВІЦЕ-ПРЕМ'ЄР ШУКАЄ ПОЛІГОН

Два дні на Дніпропетровщині перебував віце-прем'єр-міністр України Володимир Лановой. Він насамперед цікавився проблемами фінансового благополуччя, приватизації, демонополізації, та розвитку підприємництва — і взагалі структурних змін в економіці. У гостей (віце-прем'єра супроводжувала група відповідальних працівників уряду) відбулися дві досить представницькі зустрічі. Спочатку з керівниками обласних управлінь, служб та об'єднань — традиційних, [illegible] що дещо р[illegible]омованих, [illegible]ступного [illegible] — з підприємцями, людьми нового ділового світу. Керівники інстанцій скоріше шукали пом'якшуючих обставин, які б виправдали не такі швидкі, як хочеться уряду, зміни, скаржилися на об'єктивні труднощі, а підприємці, для яких нерішучість існуючої донедавна дніпропетровської виконавчої влади — непростовний факт, намагалися з'ясувати, які гарантії очікуваного «оперативного простору» — сьогодні, завтра, післязавтра. І якщо перших Володимир Тимофійович запрошував у спільники, то других переконував, що уряд для них надійний партнер.

Підсумовуючи візит, Володимир Лановой все ж високо оцінив хід економічних перетворень на Дніпропетровщині, назвав бал оцінки «Вищим від середнього в Україні». І висловив побажання, щоб область стала базовим, випробувальним полігоном для втілення національної програми економічних перетворень.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Добра вість

МІНЯЮТЬ ЦВЯХИ НА ДОЛАРИ

Променем у темному царстві сучасного економічного хаосу можна назвати кіровоградський завод «Промінь». У той час, як багатьом підприємствам обласного центру загрожує банкрутство, тут умудряються не лише розширювати виробництво, а й створювати нові робочі місця. Зводять приміщення, споруджують сауну, басейн, розвивають два підсобних господарства. А все завдяки прямим зв'язкам з Болгарією, куди за долари постачають звичайні цвяхи.

Не забувають тут і про українських споживачів. Для них крім тих же цвяхів, за доступними цінами виготовляють кінську збрую, пічні засувки, бочки, ланцюги. Планують також освоїти випуск поїлок для худоби і птиці, металевих огорож, лопат-гноєрозкидачів тощо.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

СУ
ЛІТЕРА

ДЕ
ДЕ

У Києві вий
ність», започа
сація лишилас
жить у кіоска
карбованців (
ном), відкрие
більшістю укр
подібні до як
всіх підряд ав
сміливо орієн
художників,
солодкий патр
ки якого потр
гають і від чи
руховича та К
Щурограді. Ш
в тім-то й річ,

Ситуація

ГОЛОВА ОБЛРАДИ ПРОТЕСТУЄ

Найнебезпечнішою провокацією назвав голова Одеської обласної Ради народних депутатів Р. Боделан публікацію представника одеського Ру[illegible] [illegible] Аксан[illegible] «У полум'я [illegible]дністро[illegible] втягують Україну», вміщену в газеті «За вільну Україну» 31 березня нинішнього року. В заяві, яка щойно обнародувана, Р. Боделан вказує на безпідставність звинувачень ряду посадових осіб у підриві курсу Президента, уряду України й Одеського облвиконкому на мирне врегулювання збройного конфлікту в Молдові.

У цьому виступі, що має підзаголовок «Одеська компартноменклатура йде ва-банк: [illegible]алося [illegible]бування добро[illegible]ців у [illegible]лдову», прямо заявляється, що обласні власті підтримують запис добровольців для Придністров'я. Поряд з громадськими організаціями, що, на думку автора, ведуть таку роботу, названі прізвища Р. Боделана — голови облвиконкому, І. Сєрова — завідуючого відділом міжнаціональних відносин облвиконкому Ю. Михайлика — голови постійної комісії з міжнаціональних відносин Одеської облради, які начебто підтримують таку діяльність. Оскільки у статті нема ніяких посилань на факти й джерела, з яких випливав би цей висновок, уся відповідальність за висунуте звинувачення лягає, вважає Р. Боделан, на автора публікації М. Аксанюка.

Водночас обнародував свою заяву з приводу згаданої публікації й голова Одеського обласного комітету захисту миру відомий письменник Іван Гайдаєнко. Він відкидає висунуті автором статті звинувачення на адресу миротворчої організації, яка нібито теж причетна до вербування добровольців для участі у воєнних діях у Придністров'ї. «Такі заяви, — вважає І. Гайдаєнко, — є грубою вигадкою, хворою фантазією журналіста».

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Так і живемо

ХОЧ САМ СІДАЙ

Кілька років тому купив собі побутовий інкубатор. Хороша, між іншим, річ. Заклав яйця — і через місяць повна хата писку.

Та, на жаль, «полетів» блок управління. 13 травня 1990 року відправив його на ремонт до Вінниці, на завод «Ремпобуттехніка». Треба ж було мені, дурневі, робити це саме 13-го! Мій блок, якщо ще не вкрали, валяється у Вінниці й донині. Двічі писав листи, розмовляв по телефону з головним інженером заводу Миколою Іващенком. Обіцяли зробити то до 1-го вересня, то до нового року, то... Коротше опинився я в такій ситуації, що хоч бери та сам сідай на яйця. Але ж у мене стільки іншої роботи!

Михайло НОВАЦЬКИЙ.
село Новоукраїнка Млинівського району Рівненської області.

ШАН

Днями біля
лого братства
каятися перед
зету міжнарод
зведення храм

За прогноза
лігійних вчень
топада 1992 р
на Землі (з це

Як запевнял
ній шанс на
щення». Звича
стса.

Житомир.

ОУ»

ій ав-
кано-
Собор
тис-
копату,
вжива-
назва-
». Весь
анова-

ний так, що ніхто з українських єпископів не міг висловитися. Особливого ж морального тиску зазнав Митрополит Філарет. Все це й призвело до того, що практично питання про автокефалію УПЦ зависло в повітрі. Про це повідомили вчора на прес-конференції представники єпископату УПЦ, учасники Собору.

Власна інформація «Голосу України».

Хроніка культури

ВІД СЕБЕ — НЕ ПРО СЕБЕ

У столичному Будинку літераторів відбувся творчий вечір Миколи Кагарлицького, присвячений 30-літтю творчої роботи письменника. Нагодою розповісти про себе ювіляр скористався своєрідно: він запросив на сцену героїв своїх творів — Діану Петриненко, Дмитра Гнатюка, Ніну Матвієнко, Леопольда Ященка. Ніна Матвієнко зауважила з цього приводу: «Микола влаштував вечір не для себе, а для нас!».

Лариса НУЖНА.

Повертаю

С РЕКТОР

Повер-
-Могн-
про
з жит-
нівер-
гилян-
ктично
допо-
народу
хочемо
у тра-
ожли-
очува-
тними
пер-
вищої
агуку-
раїни,
не
ідсилати
на
ковий
45233
МФО
рситет
акаде-
щої

десь відроджується університет світової слави, зовсім інше — відчувати, що ти теж поклав цеглинку в цю будову...

У стадії формування також Міжнародна Консультаційна Рада, яку, як відомо, очолює протектор Університету Президент України Леонід Кравчук. Поступово збільшується число членів Надзірної Ради. Як тільки за конкурсом буде остаточно сформовано професорсько-викладацький склад, почне працювати Вчена Рада. Всі претенденти на викладання в Університеті, в тому числі й зарубіжні (а з пропозиціями до нас звернулися шість поважних професорів з Америки й Європи), проходитимуть через конкурсний відбір.

Що ж стосується інших подробиць вступу, звертайтесь, будь ласка, до приймальної комісії.

Людмила КОРОЛЬ.

Коротко

ПРОЩАВАЙ, ЗБРОЄ...

Хоча й не назавжди — всього лише на п'ять років, мисливці Косівщини відкладуть зброю і займуться створенням вольєрів і розведенням молодняка диких тварин. Кілька років тому члени районної асоціації «Зелений світ» зібрали не одну тисячу підписів жителів краю на вимогу припинити полювання: в лісах катастрофічно зменшилася кількість диких тварин. І ось, нарешті, після емоційної дискусії чергова сесія районної Ради прийняла рішення: на п'ять років полювання припинити.

Аліса МУДРИЦЬКА.
Івано-Франківська область.

Що почім

ЯК ОБМИВАЮТЬ ПАРОПЛАВИ

Компанія не менше 120 чоловік під керуванням 34-річного мільйонера Кирила Шубського десантувалася нещодавно на новозбудоване на Херсонському суднобудівному заводі судно-постачальник. Крім ділових людей виробничо-комерційного підприємства «Аквалімітед», прибули відомі артисти кіно, театру та естради: М. Глузський, М. Булгакова, Л. Смирнова, О. Філіпенко, О. Панкратов-Чорний, М. Распутіна та інші. Перебування москвичів серед гостинних херсонців два дні старанно фіксували оператори телецентру «Останкіно». Справа в тому, що Шубський купив у херсонців судно, від якого відмовився замовник — Мурманське пароплавство. І виклав суму, яка цілком задовольнила корабелів — кажуть, рахунок йшов на мільйони інвалютних карбованців. І добряче «прилив» покупку — банкетний стіл накрили прямо в ангарі для вертольотів на борту судна, горілка і коньяк лилися рікою під супровід могутньої закуски — переважно дефіцитної, та культурної програми. Співала М. Распутіна, розбила пляшку шампанського об борт актриса В. Глаголєва — вона стала хрещеною матір'ю новонародженого, названого «Ювентом»...

Дехто висловив припущення, що Шубський — лише підставна особа, яка діє за дорученням столичних (і не тільки) кіл...

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Знай наших!

ПИВО — БУДЕ!

Зрозумівши, що їм нічого чекати милостей від постачальників, харківські пивовари почали культивувати у своїх підсобних господарствах хміль цінних сортів. Очевидно, цю сировину і буде використовувати пивзавод, який уже цього літа стає до ладу поблизу Роганського житломасиву. Його потужність — 15 мільйонів декалітрів на рік — у два з половиною рази більша від потужності всіх існуючих на Харківщині пивзаводів.

Крім того, Харківське об'єднання пивобезалкогольних напоїв випускатиме 100 тисяч пляшок «Пепсі-коли» на добу, чимало коктейлів на настоях та екстрактах цілющих лікарських рослин, бруньок берези фруктових соках. Цього літа харків'яни від спраги не помруть.

«Інтелект».
Харківська область.

НА

У матеріал
пав не до сезо
(316) від 1
йшлося не лі
татський тури
а й про поїзд
заступника
му О. Омельч
з цим, мабут
ти, що ця пої
ційною і діл
чотирьох дні
передконтракт
з фірмою «
дінг». З цією
створено укра
ське спільне
«Міжнародний
жня Представ
та по Києву
сав контракт
во.

Є контракт,
СП, проведено
ференцію. Бу
тру (його спор
попередніми
туватиме біл
йонів доларів
тися у липні в
же, скоро замі

Візити

...Е-ПРЕМ'ЄР ...АЄ ПОЛІГОН

...пропетров- ...е-прем'єр- ...олодимир ...перед ці- ...фінансо- ...привати- ...ації, та ...цтва — ...их змін ...ей (віце- ...оджувала ...к праців- ...ися дві ...цькі зуст- ...ерівника- ...равлінь, ... — тради- ...омова- ... — з ...ново- ...ерівники ...укали по- ...ин, які б ...швидкі, ...зміни, ...б'єктивні ...мці, для яких нерішучість існуючої донедавна дніпропетровської виконавчої влади — незаперечний факт, намагалися з'ясувати, які гарантії очікуваного «оперативного простору» — сьогодні, завтра, післязавтра. І якщо перших Володимир Тимофійович запрошував у спільники, то других переконував, що уряд для них надійний партнер.

Підсумовуючи візит, Володимир Ланової все ж високо оцінив хід економічних перетворень на Дніпропетровщині, назвав бал оцінки «Вищим від середнього в Україні». І висловив побажання, щоб область стала базовим, випробувальним полігоном для втілення національної програми економічних перетворень.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Ситуація

...ЗА ОБЛРАДИ ...ОТЕСТУЄ

...прово- ...а Одесь- ...народних ...н публі- ...одесько- ...«У по- ...втягу- ...ну в га- ...аїну» 31 ...року. В ...ародува- ...зує на ...нувачень ...у під- ...та, уря- ...ого обл- ...врегу- ...нфлікту ...що має ...а ком- ...де ва- ...бування ...олдову», ...що об- ...ють за- ...При- ...громад- ...що, на ...ть таку ...ица Р. ...облви- ...завіду- ючого відділом міжнаціональних відносин облвиконкому Ю. Михайлика — голови постійної комісії з міжнаціональних відносин Одеської облради, які начебто підтримують таку діяльність. Оскільки у статті нема ніяких посилань на факти й джерела, з яких випливав би цей висновок, уся відповідальність за висунуте звинувачення лягає, вважає Р. Боделан, на автора публікації М. Аксанюка.

Водночас обнародував свою заяву з приводу згаданої публікації й голова Одеського обласного комітету захисту миру відомий письменник Іван Гайдаєнко. Він відкидає висунуті автором статті звинувачення на адресу миротворчої організації, яка нібито теж причетна до вербування добровольців для участі у воєнних діях у Придністров'ї. «Такі заяви, — вважає І. Гайдаєнко, — є грубою вигадкою, хворою фантазією журналіста».

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Що почім

...ЗМИВАЮТЬ ...ОПЛАВИ

...120 чо- ...34-річ- ...а Шуб. ...нещо- ...не на ...удівни- ...альних ...робни- ...риємст ...ули ві- ...тру та ..., М. ...ова, О ...кратов ...та ін- ...єкивчів ...росонця ...сували ...Остан- ...що ...овився ...ке па- ...суму, ...ла ко- рабелів — кажуть, рахунок йшов на мільйони інвалютних карбованців. І добряче «прилив» покупку — банкетний стіл накрили прямо в ангарі для вертольотів на борту судна, горілка і коньяк лилися рікою під супровід могутньої закуски — переважно дефіцитної, та культурної програми. Співала М. Распутіна, розбила пляшку шампанського об борт актриса В. Глаголєва — вона стала хрещеною матір'ю новонародженого, названого «Ювентом»...

Дехто висловив припущення, що Шубський — лише підставна особа, яка діє за дорученням столичних (і не тільки) кіл...

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсон.

Добра вість

МІНЯЮТЬ ЦВЯХИ НА ДОЛАРИ

Променем у темному царстві сучасного економічного хаосу можна назвати кіровоградський завод «Промінь». У той час, як багатьом підприємствам обласного центру загрожує банкрутство, тут умудряються не лише розширювати виробництво, а й створювати нові робочі місця. Зводять приміщення, споруджують сауну, басейн, розвивають два підсобних господарства. А все завдяки прямим зв'язкам з Болгарією, куди за долари постачають звичайні цвяхи.

Не забувають тут і про українських споживачів. Для них крім тих же цвяхів, за доступними цінами виготовляють кінську збрую, пічні засувки, бочки, ланцюги. Планують також освоїти випуск поїлок для худоби і птиці, металевих огорож, лопат-гноєрозкидачів тощо.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

Так і живемо

ХОЧ САМ СІДАЙ

Кілька років тому купив собі побутовий інкубатор. Хороша, між іншим, річ. Заклав яйця — і через місяць повна хата писку.

Та, на жаль, «польотів» блок управління. 13 травня 1990 року відправив його на ремонт до Вінниці, на завод «Ремпобуттехніка». Треба ж було мені, дурневі, робити це саме 13-го! Мій блок, якщо ще не вкрали, валяється у Вінниці й донині. Двічі писав листи, розмовляв по телефону з головним інженером заводу Миколою Іващенком. Обіцяли зробити то до 1-го вересня, то до нового року, то... Коротше опинився я в такій ситуації, що хоч бери та сам сідай на яйця. Але ж у мене стільки іншої роботи!

Михайло НОВАЦЬКИЙ.
село Новоукраїнка
Млинівського району
Рівненської області.

Знай наших!

ПИВО — БУДЕ!

Зрозумівши, що їм нічого чекати милостей від постачальників, харківські пивовари почали культивувати у своїх підсобних господарствах хміль цінних сортів. Очевидно, цю сировину і буде використовувати пивзавод, який уже цього літа стає до ладу поблизу Роганського житломасиву. Його потужність — 15 мільйонів декалітрів на рік — у два з половиною рази більша від потужності всіх існуючих на Харківщині пивзаводів.

Крім того, Харківське об'єднання пивобезалкогольних напоїв випускатиме 100 тисяч пляшок «Пепсі-коли» на добу, чимало коктейлів на настоях та екстрактах цілющих лікарських рослин, бруньок берези фруктових соках. Цього літа харків'яни від спраги не помруть.

«Інтелект».
Харківська область.

Щойно з друку

СУЧАСНІСТЬ
ЛІТЕРАТУРА, МИСТЕЦТВО, СУСПІЛЬНЕ ЖИТТЯ

ДЕ ЧОРТОПІЛЬ, ДЕ ЩУРОГРАД?

У Києві вийшли з друку перші два номери журналу «Сучасність», започаткованого ще 30 літ тому в Мюнхені. Втім, сенсація лишилась майже непоміченою: журнал спокійнісінько лежить у кіосках. Але той, хто не пошкодує за один номер 7 карбованців (або 6 американських доларів — якщо за кордоном), відкриє для себе очевидну різницю між «Сучасністю» і більшістю українських літературно-публіцистичних часописів, що подібні до якогось соцзабезу, де намагаються потроху втішити всіх підряд авторів і всі підряд читацькі смаки. «Сучасність» же сміливо орієнтується лиш на певну когорту мислителів, поетів, художників, публіцистів, для яких Україна — не аксіома, не солодкий патріотичний самообман, а суворий шифр, для розгадки якого потрібна мужність і незалежність духу. Цього ж вимагають і від читача, пропонуючи йому, приміром, повісті Ю. Андруховича та Ю. Винничука, де дія відбувається... у Чортополі та Щурограді. Шкільна географія про них нічого не говорить, але в тім-то й річ, що їй не завжди можна довіряти.

Христофор ГРУША.

Це ж треба!

ШАНС НА СПАСІННЯ

Днями біля Житомирського ЦУМу представники Великого білого братства з Києва закликали житомирян схаменутися, покаятися перед другим пришестям Христа. Тут же продавали газету міжнародного інституту душі «Атма», збирали пожертви на зведення храму єдиному богу.

За прогнозами Великого білого братства (здійснює синтез релігійних вчень у єдину всесвітню релігію з єдиним богом), 21 листопада 1992 року розпочнеться страшний суд, а царство небесне на Землі (з центром у Києві) настане у 1994 році.

Як запевняли проповідники, усі ми грішні, ще маємо останній шанс на спасіння — «шляхом масового покаяння та хрещення». Звичайно ж, приєднавшись до Великого білого братства.

Інформагенція «Вісник».
Житомир.

Повертаючись до надрукованого

ПОПРАВКА НА ТРИСТА МІЛЬЙОНІВ

У матеріалі «Сезон» припав не до сезону» (ГУ» № 66 (316) від 10 квітня ц. р.) йшлося не лише про «депутатський туризм» Київради, а й про поїздку до Австрії заступника голови виконкому О. Омельченка. У зв'язку з цим, мабуть слід зазначити, що ця поїздка була офіційною і діловою: протягом чотирьох днів пророблялися передконтрактні документи з фірмою «Макулан Холдінг». З цією фірмою вже створено українсько-австрійське спільне підприємство «Міжнародний офісно-готельний центр», минулого тижня Представник Президента по Києву І. Салій підписав контракт про будівництво.

Є контракт, є договір, є СП, проведено установчу конференцію. Будівництво центру (його спорудження, за попередніми оцінками, коштуватиме більше 300 мільйонів доларів), має розпочатися у липні цього року, отже, скоро замість потворного паркану біля Бесарабки ми зможемо побачити сучасні споруди.

Як зазначають В. Кочерга та О. Омельченко, перевагу австрійська фірма одержала ще й тому, що, по-перше, вона вже спорудила у Кривому Розі будинки для військових, а по-друге, крім престижного центру, погодилась збудувати у Києві за власний кошт сміттєспалювальний завод. Тож столиця нашої держави стане не лише сучаснішою і багатшою, а й чистішою.

Не буду приховувати — приємно робити такі поправки до власних матеріалів... Перші кроки нової виконавчої влади свідчать, що обіцянками кращого майбутнього вона не обмежиться. Можливо, і непорозуміння, що виникло між Джоном Семком та виконавчою владою нашого міста, теж, нарешті зникне, і сторони, як нині кажуть, «дійдуть консенсусу»?

Катерина ВОРОНЕНКО.

Інцидент

ОБЛИВ СЕБЕ БЕНЗИНОМ...

За незадовільне виконання обов'язків правління колгоспу «Дністер» Заставнівського району звільнило з роботи орендаря Василя Герелу. Однак він не погодився з цим рішенням і вдався до крайньої форми протесту — вийшов на майдан перед конторою господарства, облив себе бензином і підніс запаленого сірника. Спалахнув одяг. Полум'я могло перекинутися на каністру з пальним, але, на щастя, хтось із односельців вибив її з рук самогубця. Голова колгоспу накинув на орендаря свою куртку. Вогонь вдалося збити. З великими опіками потерпілого доставили в лікарню.

Як свідчать деякі жителі села, доведений до відчаю, Василь мав намір спалити себе разом із дітьми. Проте в останню мить передумав.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Оказії

ОТАК ІСТОРІЯ ПИШЕТЬСЯ

Цьогорічні восьмикласники не мають особливих претензій до підручника з української літератури. Вони, як і більшість педагогів, просто не знають, що підручник написано ще двадцять з гаком років тому і що рукопис повертали авторові на доробку аж дев'ять разів. Нині він побачив світ — у первісному варіанті. За цей час автор підручника, колишній фронтовик і партизан, учитель з Мукачева. Микола Іванович Машура встиг стати пенсіонером...

«Інтелект»

Коротко

НІЧОГО СОБІ ПРИПУЩЕННЯ

Чернігівську «Просвіту» днями реабілітовано в суді. А. Шабель, автор публікації «Закликають до... голоду?» не зміг навести жодного доказу того, що учасники походу «Козацькими шляхами» у селищі Борозні агітували селян не збирати врожай. Це виявляється, було лише «припущення» автора...

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

ПОГОДА

15—16 квітня на Україні мінлива хмарність, завтра у західних областях короткочасний дощ, вітер південно-західний, 7—12, у західних областях пориви 17—22 метри на секунду. Температура сьогодні вдень 9—15, завтра вночі 2—8, вдень 13—19, на півдні до 22 градусів тепла.

По Київській області сьогодні вдень невеликий дощ, вітер південно-західний, 5—10 метрів на секунду. Температура 10—15 градусів тепла.

Черговий по випуску номера Олександр ВИНОКУРОВ.
Тел. 441-88-72.

ПРЕСА ПІД РИНКОВИМ ПРЕСОМ

1.

Такий парадокс нашого життя: преса, яка найпершою ратувала за ринкові відносини та відстоювала їх на своїх сторінках, найпершою потрапила під їх жорсткий прес. Карколомне зростання цін на папір, поліграфічні та поштові послуги поставило насамперед наймасовіші видання на межу загибелі, оскільки реальні затрати на випуск одного номера газети чи журналу стали в багато разів перевищувати їх номінальну вартість. Коштів, зібраних від річної передплати, забракло навіть на один квартал. З'явився ще один парадокс, властивий, певно, лише нашій дійсності: чим більший тираж періодичного видання, тим це видання економічно невигідніше, себто збитковіше. І з якою гарячковістю організатори преси і практичні журналісти ще недавно боролися за читача, за збільшення тиражу, котрий був основним мірилом престижності та впливовості, з такою ж стали шукати можливості «скинути» зайвий тираж.

Така «нагода» трапилася швидше, ніж хотілося. Цілий ряд газет оголосив додаткову передплату на три квартали, що залишились до кінця року, і ціна додаткової передплати на порядок перевищувала колишню річну. Як і передбачалося, це викликало глухе ремствування читачів. Та діватися нікуди — вони поставлені перед вибором: або нашкребти трудових копійок і продовжити передплату, або залишитися без газети, багато хто і хотів би нашкребти, та ні з чого. Від цього непопулярного заходу не виграв ніхто — ні передплатник, ні преса, ні наша незалежна держава в цілому.

І ось результат, загалом передбачуваний: газетам, які оголошували додаткову передплату, вдалося зберегти лише 18,5 відсотка своїх тиражів. Навіть ті видання, які вважалися найблагополучнішими, не вистояли. Скажімо, «Сільські вісті» із 2,5-мільйонного тиражу мають тепер тільки 373,5 тисячі (23%), «Молодь України» із майже 700 тисяч зберегла 230 тисяч (33%), «Вечірній Київ» із 470 тисяч — 123 тисячі (26%).

Як бачимо, українська преса, ще навіть не перетворившись із «гвинтика загальнопартійної справи» на справжню четверту владу, почала цю владу катастрофічно втрачати: адже четверта влада є не що інше, як влада громадської думки, а при таких тиражах ця громадська думка далеко не повна.

Чи був фатально неминучим цей жорстокий удар по пресі? Гадаю, ні, як би дехто не посилався на невблаганні закони ринку. Річ у тім, що ринку справжнього немає, і тому гра йде не за правилами. Ринок передбачає безліч продавців товарів і послуг і вільну конкуренцію. У нашому випадку маємо справу з монополістами. Колишня партійна поліграфічна база стала державною монополією. Пошта і зв'язок — ще один державний монопольний монстр. Свого часу паперова промисловість України була зруйнована, і тепер уся національна газетно-журнальна та книговидавнича справа поставлена в залежність від кількох гігантських паперових комбінатів-монополістів, розташованих на території Росії. Отже, нам не пропонували ні паперу, ні послуг — нам диктували умови. Іншого вибору, як доброхіть лізти у зашморг, наша преса не мала.

Висновок один: або держава має врегулювати апетити монополіста, або слід якомога швидше зруйнувати монополізм. За інших умов пресі життя не буде.

2.

І позачерговий, восьмий, з'їзд журналістів України забив тривогу: наша національна преса йде до прірви. На ньому і було створено Національний страйковий комітет журналістів та прийнято Заяву, де було сформульовано завдання зі створення державної програми розвитку (врятування) преси, яка включала цілий ряд актуальних положень.

Як один із співголів Національного страйкового комітету, вважаю за необхідне поінформувати колег і громадськість про те, що зроблено за цей час, тим більше, що деякі друковані видання подавали не завжди достовірну інформацію.

Страйком добився зустрічі з Прем'єр-міністром Вітольдом Фокіним, і вона пройшла конструктивно. Принаймні, Вітольд Павлович визнав слушними практично всі наші вимоги, по ходу розмови давав відповідні вказівки і доручення службам Кабінету міністрів — словом, намітилася тенденція до розв'язання найголовніших проблем, які постали перед пресою.

Серед конкретних заходів, спрямованих на підтримку преси, були: створення ринку паперу, а на перших порах підтримка наймасовіших газет дешевим папером із резервів Мінекономіки, та повернення на потреби преси частини колишніх компартійних коштів. Прем'єр-міністр пообіцяв республіканським газетам 2000 тонн паперу і сказав, що страйком і СЖУ разом з представниками уряду можуть його розподілити. Слід відразу зазначити, що обіцянка виконана наполовину: папір був виділений, але розподіляли його люди колишнього міністра економіки Анатолія Мінченка. Звісно ж, розподіляли його по-своєму — переважно «своїм» газетам, із «несвоїх» у список потрапив лише «Вечірній Київ». Причому, громадськість не знала, що розподіл був зроблений у надрах Кабінету міністрів, а «Независимость» подала дезинформацію: мовляв, це справа рук страйкому і правління СЖУ. Користуючись нагодою, підкреслюю: ні страйком, ні керівництво СЖУ ніякого відношення до цієї справи не мали. Дуже схоже, що саме такий «розподіл» за задумом його авторів мав внести розкол у ряди демократичної преси. Якщо це так, то мети досягнуто: «Независимость» проковтнула «наживку» і пішла на розкол, чим, слід сподіватись, дуже потішила «режисерів» цього дійства.

Анекдотична оказія вийшла із 120 мільйонами колишніх компартійних коштів, які і Президент, і Прем'єр-міністр у різний час пообіцяли повернути на підтримку преси. Більше того, було доручено тристоронній комісії — представникам страйкому, СЖУ та уряду — розподілити ці 120 млн. для підтримки республіканських газет. В результаті багато галасу, багато невдоволення та нарікань, а на ділі — нуль: як з'ясувалося, цих коштів давно вже не існує.

Під час другої зустрічі з Прем'єр-міністром представники страйкому поставили питання так: оскільки компартійних коштів немає, то варто вишукати можливості і все-таки обіцяні 120 мільйонів дати на підтримку масових республіканських видань, тим більше, що вони залишились поза увагою Мінфіну. Прем'єр погодився вивчити це питання, а згодом міністр Григорій П'ятаченко усно повідомив: проблему вирішено позитивно — в проекті бюджету буде передбачено 120 мільйонів карбованців для підтримки республіканської преси.

Отже, висновок можна зробити такий: страйкомові журналістів вдалося привернути увагу уряду до найпекучіших проблем національної преси. Певні кроки в задоволенні наших вимог не розв'язують цих проблем остаточно, але дають можливість пресі перевести подих на краю прірви, де вона опинилася. Що ж до віддалених перспектив, то вони, на жаль, досить туманні.

Сьогодні ж уряд, надаючи допомогу пресі, хоче мати і допомогу від преси — так приблизно висловився Прем'єр-міністр Вітольд Фокін. Якщо йдеться про припинення конструктивної критики практичних дій Кабінету міністрів, коли вони невдалі, то навряд чи це знайде відгук серед журналістів. Якщо ж мається на увазі консолідація зусиль засобів масової інформації навколо ідеї утвердження реальної незалежності України, прискорення радикальних реформ і поліпшення добробуту людей, то гріх не підтримати і благородні ідеї.

3.

Становище, яке склалося нині в українській журналістиці і засобах масової інформації, чекає глибокого аналізу і вивчення — гадаємо, цим зацікавляться і журналістська наука, і соціологія, і практичні журналісти. Однак і побіжного погляду досить, щоб помітити неблагополуччя у цій галузі. Основна причина, як на мене, полягає в неготовності нашої преси, як, власне, економіки в цілому, до ринкових відносин.

Структура нашої преси складалася відповідно до методологічних вказівок компартійного будівництва. При цьому сповна реалізувалася, по-перше, ленінська ідея про те, що преса має бути частиною загальнопартійної справи, а по-друге, реалізувалося практичне завдання так званого комуністичного виховання — охопити впливом усіх і кожного, створити «ідеологічне забезпечення» будь-якої практичної програми. Тому вся преса була монополією партії.

Сьогодні вся наша система преси потребує глибокої реформи. Потреба одурювання населення відпала, охоплення ідеологічним впливом всіх і кожного неприйнятне. Сам поділ на районні, міські, обласні газети став непотрібен. Нині вільний читач має вибрати собі вільну газету до вподоби. Отже, реформа преси назріла. І проведе цю реформу ринок, вільний попит і вільна пропозиція, вільний розвиток конкуренції, боротьба за читача і за виживання.

Тоді виникає логічне запитання: навіщо ж у такому разі городити город, страйкоми створювати, на уряд тиснути? Для того, щоб пом'якшити удари долі, зменшити ринковий тиск на пресу, захистити журналістів, які ні в чому не винні, допомогти вижити.

Ми, газети і журнали, всі разом потрапили в скруту, і тепер кожен, як може, намагається видряпатися з неї самотужки. Хтось намагається залатати дірки за допомогою комерції, хтось знайшов багатого спонсора і поміняв свободу на фінансове благополуччя, хтось іде з простягнутою рукою до читача... Не поспішаймо з висновками і осудом — ринок диктує свої умови. Мені, наприклад, сподобалось, коли під час другої зустрічі з Прем'єр-міністром головний редактор «Независимости» Володимир Кулеба відверто і прямо заявив, що йому не потрібні подачки уряду, що він через віце-прем'єра Росії Полтораніна знайшов вихід на папір, що Москва йому допомагає більше, ніж Київ. Принаймні, чесно і безкомпромісно. Кожен має право на свій вибір. І того ж дня газета «Независимость» обізвала іншу київську пресу придворною. Її право, ліпше вже бути придворною пресою, та при своєму дворі, ніж підбирати крихти з чужого столу і танцювати під чужу дудку.

Глибоко переконаний: у нинішній катастрофічній ситуації пресі і журналістам слід гуртувати ряди, триматися разом. Ми маємо надійну основу для об'єднання зусиль — ідею утвердження незалежності України. Розкол і чвари найбільша загроза для преси: роз'єднаними нас поодинці приберуть до рук якщо не державні чиновники, то спритні бізнесмени. Пам'ятаймо ж про це.

Віталій КАРПЕНКО,
народний депутат України, співголова Національного страйкового комітету журналістів, головний редактор газети «Вечірній Київ».

ПАМ'ЯТАЮТЬ НАЩАДКИ

Меморіальна дошка на честь Петра Конашевича-Сагайдачного відкрита на одному з будинків у Чернівцях. Вона воскрешає найяскравіші і трагічні, пов'язані з Буковиною, сторінки життя славетного сина українського народу, видатного полководця і державного діяча.

Восени 1621 року запорозькі лицарі під проводом свого відчайдушного гетьмана під стінами древнього Хотина внесли вирішальний вклад у розгром величезної османської армії, перепинили їй шляхи на захід і врятували народи багатьох країн від турецького поневолення.

У хотинській війні чудеса особистої мужності і героїзму показував Сагайдачний, надихав і запалював власною відвагою козаків, але себе не зберіг. Соратники винесли свого порубаного шаблями отамана з самого пекла бою і кінним обозом відправили на лікування до Києва. Та рани виявилися занадто серйозними — запорозький гетьман помер. Пам'ять про нього залишилася назавжди в серцях людей і передається з покоління у покоління, набуває зримих обрисів.

На дністровських кручах поблизу Хотина, де запорожці мужньо билися з іноземними поневолювачами, відкрито поле Козацької слави, а в його центрі встановлений пам'ятник відважному гетьману. Тій вулиці у Чернівцях, по котрій, як стверджують історики та краєзнавці, вів до Хотина своє військо Петро Конашевич-Сагайдачний, присвоєно його ім'я.

Володимир ПЕЛЕХ,
кор. УКРІНФОРМ.

Шлях інвесторам до нас

У Києві проходила конференція, яка обговорила перспективи діяльності підприємств з іноземним капіталом. Вона була організована Українською Лігою підприємств з іноземним капіталом. У роботі конференції взяли участь народні депутати, відповідальні працівники міністерств і відомств, представники ділових кіл України.

— Зібратися нас змусила обстановка, що склалася сьогодні в республіці, — сказав президент Ліги, член Державної думи України Сергій Погорєлов. — Діюча система податків розвалює підприємницькі структури, економіку України. Це, зрозуміло, моя особиста думка. В листопаді минулого року ми проводили аналогічну конференцію. Тоді ж висловлювали свої побоювання щодо діючої податкової системи. У той час Ліга налічувала 25 підприємств, на початку квітня їх було 78, а після закінчення конференції буде близько двохсот. Ми зібралися тут ще й для того, щоб виробити єдину стратегію. Наполягатимемо, щоб Кабінет Міністрів дозволив нам частину сировини і матеріалів вивезти за рубіж без ліцензій. Це дасть змогу частково компенсувати іноземним інвесторам, які вклали свої капітали в економіку України, ті збитки, яких вони зазнали у зв'язку з ліквідацією Зовнішекономбанку СРСР, що підвищить довір'я до нашої незалежної держави.

Спеціалісти Ліги брали безпосередню участь у розробці Закону про іноземні інвестиції, який схвалений парламентом республіки і скоро має вступити в дію. На думку спеціалістів, це найпрогресивніший у системі СНД з подібних законодавчих актів. Він дасть змогу спільним підприємствам протягом п'яти років працювати без оподаткування, а ті, хто займається торгівлею і посередницькою діяльністю в нашій системі, звільняються від податків на 2 — 3 роки. Передбачається і вільний вивіз капіталу іноземними інвесторами.

На конференції прийнято рішення про створення Ліги-фонду, Ліги-центру, Ліги-банку, які допомагатимуть спільним підприємствам твердіше стати на ноги, брати участь у реалізації великих проектів, модернізації підприємств, будівництві готелів, доріг, розвитку комунікацій.

У роботі конференції взяли участь і виступили віце-прем'єр-міністр, міністр економіки України В. М. Лановой, голова постійної комісії Верховної Ради України з питань економічної реформи і управління народним господарством В. Т. Пилипчук.

Валентин ВЕРНОДУБЕНКО,
кор. Укрінформ.

Відкритий лист-звернення

Президенту України Леоніду Макаровичу КРАВЧУКУ

Прем'єр-міністру України Вітольду Павловичу ФОКІНУ

Міністру сільського господарства Василю Михайловичу ТКАЧУКУ

Звертаються до вас повноважні представники колективів промислових комплексів і селекційно-гібридних центрів Дніпропетровської, Донецької, Івано-Франківської, Львівської Київської, Луганської, Харківської, Черкаської та інших областей України з великою тривогою за долю виробництва свинини на промисловій основі і забезпечення нею жителів великих промислових центрів. Не меншою мірою нас турбує доля людей, які працюють на комплексах.

Сьогодні в Україні діють п'ять комплексів по виробництву та відгодівлі 108 тисяч голів свиней на рік кожний та шість комплексів — по 54 тисячі голів. Це унікальні, вузькоспеціалізовані підприємства з високим рівнем механізації та автоматизації виробничих процесів, з технологією та обладнанням іноземних фірм, замкнутим виробничим циклом — від одержання приплоду поросят до відгодівлі і здачі свиней державі.

В середньому кожний комплекс постачає в держресурси до 13 тисяч тонн м'яса на рік, продає населенню понад 10 тисяч голів поросят. Вихід свинини в живій вазі з квадратного метра виробничих площ становить 150—170 кг. Затрати кормів у фізичній вазі на центнер приросту — 4,2—4,6 центнера, тоді як у середньому по господарствах України вони в два-три рази більші. Для забезпечення промислових комплексів спеціалізованими комбікормами побудовано великі комбікормові заводи.

За роки експлуатації комплексів підготовлено висококваліфіковані кадри. Одночасно з будівництвом виробничих об'єктів зведено селища міського типу. Вирішено питання соціального розвитку за рахунок господарств. Створено систему матеріально-технічного постачання.

Сьогодні весь цей народногосподарський комплекс України в стані занепаду і розвалу. Звертаємось до вас з проханням вжити термінових заходів, щоб не допустити повного розвалу і закриття промислових комплексів по виробництву м'яса свинини. Для збереження високого генетичного фонду свинарства України, що є результатом багаторічної творчої праці наших працівників і спеціалістів, необхідно вирішити питання забезпечення комплексів комбікормами, матеріально-технічними ресурсами й одночасно вирішити питання про підпорядкування комплексів одній системі. Все це дозволить значно покращити постачання м'ясопродуктами населення великих промислових центрів України.

М. ГЕРАСИМЕНКО, директор радгоспу-комбінату «Калитянський» Київської області, В. ПАВЛЕНКО. директор радгоспу-комбінату «Слобожанський» Харківської області, В. КАФТАНОВ, директор радгоспу-комбінату «Вуглегірський» Донецької області, Е. ДОРЕНСЬКИЙ, директор радгоспу-комбінату «Кремінський» Луганської області, В. ТИХОМИРОВ, директор радгоспу-комбінату ім. 60-річчя України Дніпропетровської області, Я. ОНИЩАК, директор радгоспу-комбінату «Прикарпатський» Івано-Франківської області, М. ДМИТРУК, директор радгоспу-комбінату «Галичина» Львівської області, І. СКИБЕНКО, директор радгоспу-комбінату «Трубізький» Київської області, Т. МІШУЛЯ, директор Дніпропетровського селекційно-гібридного центру, М. ЧЕРКАС, директор Черкаського селекційно-гібридного центру.

Посівна-92

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Буряки і Мамаївці

Недавно цьому селу (звідси, до речі, походить видатний співак України Дмитро Гнатюк) повернули його споконвічну назву — Мамаївці. Одночасно громада зажадала, щоб було перейменовано й місцевий колгосп — з імені Леніна на «Мамаївський». А от орден «Знак Пошани», що висить на фронтоні контори, вирішили поки що не знімати. Бо колгоспники заробили відзнаку важкою працею.

Колгосп вперше за багато років висловив недовір'я Чернівецькому цукрозаводу за те, що той не виконує своїх договірних зобов'язань. Так, торік підприємство недодало селянам понад три з половиною тисячі тонн жому, а в цьому році не зуміло вчасно забезпечити насінням цукрових буряків. Його довелось закуповувати в сусідній Тернопільській області.

— Таке партнерство нас не влаштовує,— висловив свою думку головний агроном господарства Денис Гордійко,— отож з огляду на ситуацію, що склалася, прийняли тверде рішення — зменшити на шістдесят гектарів площу під цукрові буряки. Якщо завод змінить своє ставлення до колгоспу, тоді поступимось принципом.

Веснують мамаївчани злагоджено. Для зручності колгосп розмежували на дві бригади, кожна має свій механізований загін, за кожною закріплено по сівозміні. Обидва колективи вже посіяли ранні зернові, завершують посів картоплі й цукрових буряків, а потепліє, то візьмуться й за кукурудзу.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернівецька область.

СТРАЙКУВАТИ ЧИ ПРАЦЮВАТИ?

Сорок депутатів-аграрників на сесії висловилися за те, щоб Рада розглянула питання про попереджувальний страйк працівників сільського господарства, що мав відбутися 17 березня цього року.

Вийшло так, що я на сесії сидів поруч із головою обласного страйкового комітету трудівників села Станіславом Грищенком. Він двадцять чотири роки працює головою колгоспу «Волинь» в Турійському районі. У його руках я побачив текст звернення страйккому. В ньому говорилося, що обласна узгоджувальна комісія і страйковий комітет змушені прийняти рішення про оголошення з 17 березня триденного попереджувального страйку селян Волині з припиненням продажу продукції. Мовляв, цей захід вимушений, щоб привернути увагу до життєвих потреб селян і припинити знущання над хліборобами. Закінчення звучало так: «Якщо економічні вимоги не будуть вирішені, то ми підемо на загальний страйк з політичними вимогами...».

Мені тут же спали на думку слова, які я почув кілька днів тому від начальника управління сільського господарства Луцького району Леоніда Швидуна:

— Про ніякі страйки на селі не може бути й мови, нам треба вчасно засіятися, щоб мати хліб і до хліба...

Перед початком роботи сесії я побував у тракторних бригадах радгоспу «Луцький» і в дослідному господарстві «Рокині» Луцького району, розмовляв з механізаторами. Так, трудівники села невдоволені політикою ціноутворення, що його провадить уряд Фокіна. Вони відверто висловлювали претензії, що мала в них зарплата, немає запасних частин для ремонту тракторів, обмаль пально-мастильних матеріалів... А як із страйком?

— Я думаю, що треба працювати,— сказав тракторист Микола Цимборський.— Вся техніка готова, будемо виходити в поле сіяти. А щодо страйку, то з нами про це ніхто не радився. Я вперше чую.

Для мене ці слова не були дивні. Справа в тім, що страйковий комітет трудівників села був утворений на нараді голів колгоспів, директорів радгоспів, керівників районних і обласних організацій агропромислового комплексу Волині. Про це знали депутати на сесії, тому цілком доречною була репліка депутата Євгена Шимановича:

— Це страйковий комітет не селян, а керівників колгоспів і радгоспів. І звернення, яке нам зачитав Грищенко, підготовлене головами колгоспів, а селяни про нього й не знають.

Голови колгоспів відстоюють свою форму господарювання. Вона їм вигідна. Своїм страйком вони підтримують московських заколотників, для яких кісткою в горлі стала вільна Україна, — так висловився депутат Геннадій Кожевников.

Після слів С. Грищенка, що над селянами знущаються, їх паплюжать, посипались питання:

— Хто саме?

— Преса,— відповів голова страйккому.

— Яка? Назвіть конкретно?

На це питання Станіслав Гаврилович не відповів. Напевно, нічого було сказати. Та чимось радісним і обнадійливим повіяло від того, що депутати зуміли все-таки об'єднатися навколо головного, важливого. Вони звернулися до селян Волині з проханням утриматися від страйків.

Хотів би закінчити свої роздуми на оптимістичній ноті. Та не виходить. Дізнався, що попереджувальний страйк працівників сільського господарства планувався розпочатися на Волині 24 березня. Не відбувся він на «вимогу трудових колективів». Яких? Хто стоїть за отакою «вимогою»: повернути селянам холодильники, меблі, автомобілі, які одержали депутати різних рівнів. І мені стало соромно. Бо знову, як і колись, ми думаємо не про виробництво товарів, а про те, як їх поділити, в кого забрати, кому віддати. І так ось живемо, заглядаючи в кишеню сусіда, рахуючи його гроші.

Богдан БЕРЕКЕТА,
власний кореспондент «Голосу України».
Волинська область

Коментуючи ситуацію

ЩОБ НЕ ВМЕРТИ «В БОРЬБЕ ЗА ЭТО»

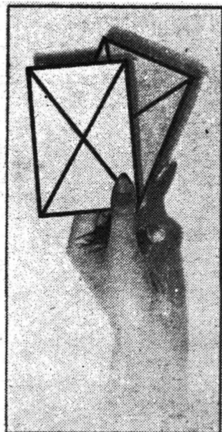
Сьогодні в Дніпропетровській області дисципліновано діють три монопольні структури: промисловики, аграрники та торгівля. В обласній Раді точиться постійна боротьба за монополію влади. Вистояти проти політичного й економічного тиску промисловиків ні фермерам, ані колгоспам не під силу. Ціни на промислові товари зросли майже в 15 разів, а продукти сільського господарства — не більше ніж у сім разів. До того ж закуплена державою сільськогосподарська сировина за старими цінами обертається для його виробників умовами викупу тих самих продуктів за цінами, збільшеними у сім разів.

Дніпропетровська область політизована настільки, що аргументом у політичних суперечках починає переважати кулак. Групові інтереси відстоюються на всіх форумах як боротьба фермерів з головами колгоспів, державних підприємств з приватними, промисловців з аграрниками і навпаки. Методи цієї боротьби, ідеологізовані у гасло «Как один умрем в борьбе за это», непримиренність аж до фізичного знищення, непокоять багатьох дніпропетровців. Тривожить і те, що ці групові інтереси часто спрямовані не на одержання прибутку від збільшення виробництва, а на розбазарювання того, що створено раніше. Кожна група тягне ковдру до себе, не забуваючи поливати заздрісною ненавистю тих, кому перепав кращий шматок.

Життя примусило багатьох фермерів змінити свої уявлення про фермерство тільки як про відокремлене хутірське ведення сільськогосподарського виробництва. А приклад об'єднання фермерів у об'єднання селянських господарств «Приорілля» і концерн фермерів «Україна» свідчить про тенденцію до кооперації власників. Нові закони України переконують не тільки фермерів, а й керівників багатьох колгоспів у неминучості оновлень на селі, зв'язаних з приватизацією.

Ми розуміємо, що нестабільність цін на ринку продуктів харчування прямо зв'язана з діяльністю промислових підприємств. У таких умовах надзвичайно важливо визначити, що саме пріоритетне. Вже визначилися — є і закон про пріоритетність сільськогосподарського виробництва... Немає тільки коштів для його реалізації. В цій ситуації аж ніяк не можна допустити, щоб селяни Дніпропетровської промислової області, зневірені у справедливості щодо них держави, зменшили виробництво сільгосппродукції.

Віктор ШЕВЧЕНКО,
голова регіонального об'єднання селянських господарств «Приорілля».

А чуби тріщать у споживачів

На жаль, ще багато прикрих несподіванок готує нам так званий «перехідний період» з історії нашої держави, період її розбудови. В Україні докорінно змінюються форми господарювання, принципово реформується правова система. Нове завжди народжується в муках. Це підтверджує й історія створення та існування торговельно-роздрібного орендного підприємства в селищі Коцюбинське, що на Київщині, доведений до відчаю колектив якого звернувся за допомогою до редакції.

Відчувши, що зміни в торговельних структурах України не забаряться, Дмитро Маркауцан — начальник управління торгівлі Ірпінського міськвиконкому, у вересні вирішив перевести діяльність своєї організації на комерційні засади, а точніше створити концерн «Ірпінь». Але тут, мов кістка в горлі, постало об'єднання № 4, колектив якого в липні 1991 року вирішив перейти на оренду і ніяк не хотів вступати до концерну. Тоді Дмитро Васильович вдався до погроз, мовляв, звільнить директора Надію Лісову-Даниленко з роботи та знайде собі слухнянішого підлеглого. Притиснена своєрідним рекетом, Надія Михайлівна дала згоду вступити до концерну, але... тільки після дозволу управління перейти її об'єднанню на оренду. Д. Маркауцан такий дозвіл дав.

19 листопада 1991 року відповідно до рішення виконкому Ірпінської міськради об'єднання № 4 перетворилося на орендне підприємство «Коцюбинське». Воно негайно почало укладати прямі угоди з постачальниками, планувало відкрити кафе, кондитерську, нові магазини. І за роботою забуло про концерн. А тим часом, його появу на світ узаконило рішення виконкому Ірпінської міськради від 10 грудня 1991 року. Цікаво, що нова структура повністю наклалася на стару управлінську. А кмітливий Д. Маркауцан став начальником на двох кріслах, з подвійною заробітною платнею. Залишається лише подивуватися діям міськвиконкому, який уможливив існування двох паралельних управлінських структур. Стався юридичний нонсенс. Орендне підприємство уклало договір з управлінням торгівлі і до лютого нинішнього року робили всі обумовлені грошові перерахування. А неіснуюче об'єднання № 4 залишилося в складі концерну «Ірпінь».

У лютому орендарям виставили рахунки, до яких входили кошти на утримання апаратів управління, концерну ще й торговельної бази. Мабуть, Дмитро Маркауцан для спрощення вирішив це поєднати, бо сума 61,9 тисячі карбованців здалася коцюбинцям перебільшеною. Задовільних пояснень про її походження вони не одержали і — відмовилися платити. Це було необачним кроком. Відмовляючись фінансувати відразу два управлінські апарати, орендарі мали заплатити бодай управлінню торгівлі та розрахуватися за надані ним послуги. Але, з другого боку, ми пам'ятаємо: вони стали членами концерну.

На початку березня нинішнього року на світ з'явився наказ управління торгівлі, згідно з яким з 4.03.92 року було припинено відпуск товарів в роздрібне підприємство селища Коцюбинське зі складів торговельної бази. Використовуючи свою посаду, Дмитро Маркауцан розірвав договір і оголосив про фінансову неспроможність орендарів. Та найголовніше — цим наказом місцева влада протягом березня позбавила мешканців Коцюбинського будь-яких промислових товарів, а продовольчі надходили по мінімуму, хоч за умовами договору про оренду, управління мало забезпечити коцюбинців фондами на 70 відсотків.

І прокуратура втрутилась у справу.

— Наказ начальника управління торгівлі про припинення відпуску товарів орендному підприємству, є незаконним. Тому мною як прокурором міста Ірпінь 25 березня 1992 року направлено розпорядження припинити його дію і негайно видати товари, що зберігаються в складських приміщеннях. Не можна допустити, щоб через конфлікт між торговельними організаціями страждали споживачі, — зазначив Петро Замков.

А хто ж забере одне крісло у «двічі директора»?

Такі непорозуміння, на жаль, ознака нашого часу. Швидкі зміни в законодавчій системі, значні деформації нових законів під час проходження через практично незмінену стару бюрократичну систему, нарешті, як у нашому випадку, правовий нігілізм трудових колективів, з одного боку, і бажання «ловити рибку в каламутній воді» — з другого, зумовили ненормальність виробничих відносин. Коцюбинці вносили ділові пропозиції, щоб усунути конфлікт, сплатили заборгованість управлінню торгівлі, але... І досі тріщать чуби у споживачів.

Тетяна КВІТ.

P. S. Коли матеріал був готовий до друку, до редакції зателефонувала Надія Лісова-Даниленко. Вона повідомила, що товарні фонди за березень орендарі одержали. Але спокійно працювати їм знову не дають. Перейти повністю на прямі угоди з постачальниками і таким чином забезпечувати підприємство фондами не дозволяють. Селищна Рада підбурює мешканців Коцюбинського проти орендарів, стверджуючи, що це торгова мафія, її чомусь не цікавить той факт, що «мафія» щоденно має 500 карбованців збитку заради забезпечення рідного селища молочними продуктами. Здається, кінця й краю не буде перешкодам на шляху орендарів. Єдине, що тішить, — підтримка людей, які співчувають і допомагають, — це Спілка орендарів та підприємців України.

А хто ще допоможе?

Т. К.

Присягти своїй державі

Є й така думка

Утворилася нова незалежна держава — Україна. За це свідчать результати всенародного опиту — референдуму. Здається, було б доцільним провести акцію визнання населенням України власної держави. Така потреба постає тому, що є люди, які вважають себе громадянами Росії та інших країн СНД. Як неїстівні гриби після дощу, виникають в Україні так звані «козачі» осередки, що називають себе нащадками донських козаків. Можливо, на Луганщині в дореволюційні часи і було трохи козаків Російської імперії, але звідки їм узятися на Львівщині, де могли бути хіба що нащадки січових стрільців. Ці «козачі» з'єднання готуються до складання присяги на вірність Росії. Мету такої дії не важко визначити. Прикладом є Придністров'я в Молдові. Дії осередків будуть спрямовані проти законного уряду України. Оскільки їх утворення є порушенням законів України про заборону антиукраїнської діяльності, то це вже справа правоохоронних органів.

Серед військових також є такі, що не погоджуються з українською державністю. Здається очевидним, що люди, які відмовилися прийняти присягу на вірність Україні, не можуть бути її громадянами.

Тому й потрібна акція офіційного визнання населенням власної держави. Ця акція могла б мати вигляд підписання документа, за яким визнається незалежність України, та урочистого зобов'язання сприяти розвитку її економіки, культури. Цей документ міг би називатися «Присягою» або «Декларацією громадянина України» і неодмінно додаватися до документів при отриманні нового паспорта громадянина України. Сподіваюся, читачі й відповідні посадові особи висловлять свої міркування щодо моєї пропозиції.

Олександр ЛУКАШ,
кандидат технічних наук
Київ.

У кожному місті є зелені куточки з приватними будиночками, садами. Дивишся на них і по-доброму заздриш їх власникам. У той же час у кожному місті є багато таких, хто бажає хоч якось поліпшити свої житлові умови, мати свій куточок, є довгі багаторічні черги на одержання житла. Чи не тому в місцевої влади здіймаються руки на такі облаштовані, обжиті власниками території, щоб на їх місці зводити багатоповерхові кам'яниці? Та інтереси тих, хто змушений зносити приватні будинки, знищувати дерева, і тих, хто будував і вирощував їх, часто-густо розходяться. Про це свідчать листи до редакції.

Точка зору

ЩО ЗАЛИШИМО НАЩАДКАМ

В. Коваленко, депутат Харківської райради Києва, член правління Київської міської організації Українського товариства охорони пам'яток історії і культури, громадський інспектор по охороні природи, сам приніс свого листа.

Що його турбує?

«На території Харківського району є села Позняки і Осокорки з луками, озерами, гаями, які приречені на знищення, — пише Віталій Дмитрович. — На карті міста їх уже не стало, хоч села й природа ще є. Згідно з генеральним планом забудови міста тут ведеться будівництво житлового масиву. До кого б я не звертався в міських і районних органах управління, де б не виступав, не говорив — марно. Нікому не потрібна громадська думка. Не одержав відповіді навіть від міністра екології України Ю. Щербака. А сподівався, що підпорядковане йому відомство мало б проявити турботу про врятування цієї зони міста. Отож і виходить, доки ми, громадські інспектори по охороні природи, просто жителі сіл оббиваємо пороги різних кабінетів, доводимо шкідливість реалізації генплану в цьому місці міста, управління капітального будівництва прискорює знищення мальовничого природного краєвиду, характерного для місцевості Києва, що відкривається зору зі схилів правого берега Дніпра.

Крім культурної ці зони мають велику екологічну цінність. Це легені землі. Тому пропоную негайно створити незалежну комісію із представників, що дійсно вболівають за історичне та природне середовище Києва, і переглянути рішення місцевої влади щодо знесення сіл Позняки й Осокорки з наступною забудовою».

Важко не погодитися з автором, читаючи його довгого, емоційного, небайдужого листа.

А що скажуть на виправдання, на думку автора, одні з винуватців — керівники управління капітального будівництва? Це управління — генеральний замовник у місті.

Начальник управління В. Газукін і його заступники В. Присяжнюк, А. Панчук гаряче переконували мене в протилежному. Ні про який перегляд плану масиву Позняки на місці однойменного села не може бути й мови. Територію управлінню відвело Головне управління по архітектурі й містобудуванню і міськвиконком свого часу затвердив її своїм рішенням.

Чому ж тоді архітектори віддали на пожертву природний ландшафт задля забудови масиву?

В. Дубок, заступник головного архітектора міста пояснює:

— Будинки сіл Позняки і Осокорки старі. Села знаходяться на низькій відмітці, близько підземні води, тому затоплювалися в 1970 і 1980 роках. Це й було основним аргументом за відведення територій сіл під міську забудову.

— І що, всі озера й багаторічні дерева будуть знесені разом з будинками?

— Вважаю, треба думати, як зберегти їх. Про це мають подбати проектанти і замовник.

Під час розмов з переліченими керівниками помітив одне спільне: за сьогоднішнього підходу до збереження існуючої малоповерхової садибної забудови (раніше зносили будинки й не питали власників) можна було, мабуть, якнайбільше зберегти тутешнє природне середовище, врахувати побажання В. Коваленка — спорудити там ландшафтні парки, котеджі, дитячі й спортивні містечка, відбудувати дерев'яні церкви, створити тут, одним словом, прекрасну зону для проживання й відпочинку, зберігши озера й величаві осокори і верби.

— Та вже пізно, — з властивою для керівників, особливо будівельників, категоричністю твердили в управлінні капітального будівництва. Здійснено підготовку під забудову (кількаметровий намив піску) на значній території і на це витрачено не один мільйон карбованців. А тільки на підготовку майданчика і забудову одного шостого мікрорайону майбутнього масиву витрачено близько 70 мільйонів карбованців. І це у старих цінах. Окрім того, у нас є, за винятком кількох, письмові заяви-згоди всіх мешканців Позняків на знесення їх садиб.

Який напрошується висновок? Праві і В. Коваленко і його прихильники, праві й містобудівники. Як же бути? Залишається тепер одне — прислухатися до побажань В. Дубка і до здорового глузду щодо знищення дрібничок природи в разі великомасштабного будівництва. І не лише при забудові названого житлового масиву.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

«РОЗПУЩЕНІ» ЦІНИ

Лібералізовані ціни інакше ще називають «відпущеними», а в народі — «розпущеними». Найвідчутніша ця «розпущеність» для нас, пенсіонерів. За законом пенсію мають перераховувати в 50-відсотковому розмірі від зарплати. Сьогодні ж вона не становить і 20 відсотків, оскільки її нараховують від заробітку її кількарічної давності. Причому незалежно від того, працювала людина 5 років чи 40, розмір пенсій майже однаковий. Усіх зрівняли за мінімумом. Одержать літні, часто хворі люди свій мінімум, поплачуть над жалюгідною сумою, що залишиться після оплати комунальних послуг, і знову готові чекати й терпіти. Ми трудилися по 30—40 років, а тепер—нікому не потрібний відпрацьований матеріал. Це несправедливо й дуже боляче.

Є. МУРАТОВА.
Сіверськодонецьк.

ВОНИ В ПОХОДИ НЕ ПІДУТЬ

Працюють на шахті імені Абакумова професіонали. Такі, як у бригаді Віктора Вендиловича. Ці хлопці й раніше рекорди видобутку встановлювали, і нині попереду: незважаючи на труднощі, успішно освоюють прохідницький комбайн КП-25. Вони працюють, як це й годиться порядним людям.

Неправду говорять, що шахтарі знову готують похід до стін парламенту. Ні, вони «вкалують», знають, що без їхньої праці ні в нас, ні в них нічого на краще не зміниться.

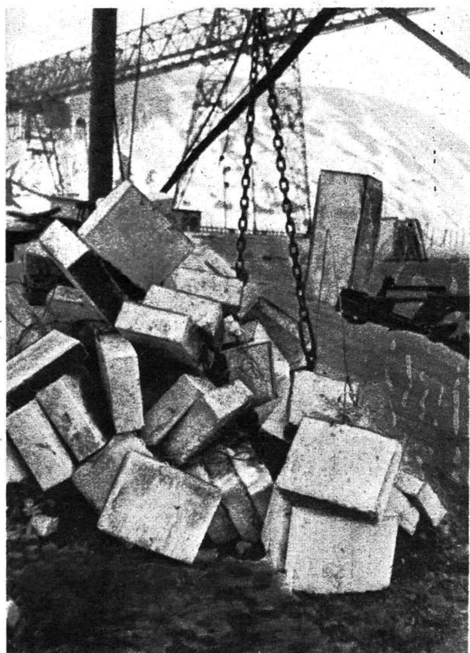
По-іншому, звичайно, влада повинна ставитись до шахтарів. Проблем щодня прибуває. Он уже й тополі, що росли під їхніми будинками, незабаром підуть під землю: не вистачає кріпильного матеріалу. Навіть залізобетонні блоки вже доводиться використовувати замість деревини. А спробуйте спустити його в забій, той блок, на плечах. Добре, що якось знайшли можливість компенсувати неймовірно високу вартість «тормозків». Щоправда, від колишнього «тормозка» хіба що назва залишилась.

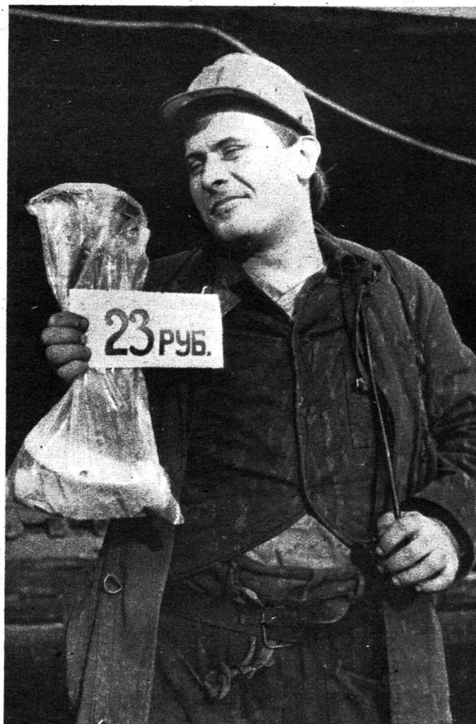
На зарплату шахтаря в кільканадцять тисяч карбованців, погодьтеся, сьогодні прожити можна. Хоча, знаєте, не товпляться черги перед відділом кадрів. А шахті імені Абакумова вже сьогодні не вистачає майже тисячі робітників, з яких сімсот — основні спеціалісти.

Отже, про які походи може йти мова? Тут аби до робочого місця доїхати — навіть тролейбуси не витримують, горять. Допоміг би хтось хоча б із транспортом. Проте надії — лише на Бога і на свої руки.

Андрій БОЄЧКО.

Фото Петра ПРИХОДЬКА.

Точка зору

СПІВПРАЦЯ ВИГІДНА ВСІМ

До Києва з Душанбе пішла депеша «Просимо якомога швидше відкрити в нас посольство України». Такий зміст колективного звернення місцевих українців, об'єднаних у товариство «Криниця».

Зрозуміла зацікавленість у цьому української діаспори у Таджикистані. Простіше буде, зокрема, оформити українське громадянство, виїхати без зволікання. Але в чому може бути інтерес України щодо налагодження зв'язків з Таджикистаном і відкриття тут свого представництва?

Який би скромний не мала вигляд за своїми масштабами республіка, не варто забувати, що знаходиться вона у торговельно важливому регіоні, на перехресті доріг, що ведуть з Китаю до Європи, з Індії до північних районів Азії. Рано чи пізно на цих дорогах знов занурує життя, з'являться нові «каравани», нові торгові центри. Хіба не в інтересах України присутність її представників на такому жвавому місці?

Таджикистан дуже привабливий і як перспективний постачальник цілого ряду цінних товарів, і як споживач продукції заводів Харкова, Донецька, Львова... Він Україні — бавовну (у тому числі й тонковолокнисту, яка ніде більше у Середній Азії не росте), алюміній, самоцвіти, кварци, сухофрукти і навіть мумійо для лікування чорнобильців. Україна йому — метал, машинобудівне обладнання, цукор, телевізори. А нині торговий обмін дуже утруднений.

А було б тут представництво України, результат міг би виявитися зовсім іншим.

На думку голови товариства «Криниця» Михайла Кулика, суми витрат на утримання представництва у Душанбе можна звести до мінімуму, якщо запросити до його штату місцевих українців. Не треба вибивати квартири, місця у дитячих садках, стало б у нагоді їхнє знання гірського краю в усіх його аспектах, знання таджицької мови, дружні знайомства й ділові зв'язки. Такі люди могли б принести чималу користь отчому краю.

Посла, генерального консула чи главу торгового представництва, звичайно, мають направляти з Києва. Питання в тому, коли чекати на його прибуття?

Юрій КУШКО.

P. S. У Міністерстві зовнішніх зносин Таджикистану мені повідомили, що не виключають вірогідності обміну дипломатичними представництвами з Україною. Але спершу треба виробити спеціальну міждержавну й міжурядову угоду щодо цього.

ХТО ПОКАЖЕ НІМЦЯМ НАШ ПРАПОР?

Щойно у Берліні

Уперше від осені 1918 року в Берліні замайоріли українські державні прапори. Тоді це було з нагоди державного візиту гетьмана Скоропадського до кайзера Вільгельма II. Наступний візит такого рангу — подорож Президента Л. Кравчука до Бонна (який поки що залишається столицею Німеччини, Берлін вступить у ці права через кілька років).

Той факт, що нещодавно в Берліні знову замайорів синьо-жовтий прапор, пов'язаний з іншим. Не політика, а масовий туризм — ось причина. Берлін став центром світової туристичної біржі. Щороку сюди приїздять представники держав і приватних туристичних фірм, готелів, мореплавних компаній, взагалі індустрії туризму, яка розкинулася від Нью-Йорка до Каїра і від Пекіна до Лондона. Раніше від імені колишнього Радянського Союзу тут панував всемогутній «Інтурист». А тепер? **Відбувається якась комедія: перед конгресовим центром замість червоного, з серпом і молотом прапора — одинадцять прапорів держав СНД, Балтійських країн, а під його склепінням володарював — начебто нічого не сталося... невмирущий «Інтурист».** Тільки Балтія відокремилася від того царства. Що ж до решти, все — як було: «Хочете їхати в Україну — «колиску російської культури і віри», — пожалуйста, біттє шен, пліз, сільву пле — ми й надалі всемогутні. Держави СНД? Чепуха!»

І не дивно, що розвівається прапор України, який через брак зразків німці сконструювали курйозно: дві смуги темно-сині, а посередині одна жовта, на ній дуже своєрідний тризуб, немов скрутився зі злості.

Але жарти — жартами, а справа серйозна. Київ уже прогавив міжнародну аграрну біржу в лютому. Тепер це саме сталося з туризмом. Директор відомства питає: «Скажіть, чому ваші земляки сплять?» А що йому відповісти?

Більше пощастило нашим **землякам — художникам з Харкова. Бургомістр берлінського кварталу Целендорф, що спілкується з харківським районом імені Орджонікідзе, домовився з тамтешньою владою в особі енергійної пані Нагній. Як результат цих зв'язків з'явилася репрезентаційна виставка.** Харків'яни показали себе з якнайкращого боку. До речі, крім художників демонстрували свої твори митці-дизайнери, а саме — у сфері модерних меблів. І це добре. Адже між Берліном і Харковом у двадцятих і на початку тридцятих років були дуже тісні зв'язки, ближчі, ніж ті, що існували між німецькою столицею і Москвою та Ленінградом. Але тоді Харків був, як це правильно сказав під час відкриття виставки художник Сидоренко, одним з європейських центрів мистецького авангарду...

Втім, і Київ теж щось робить. Ось на днях відкрилася виставка фотографій Д. Пейсахова, присвячена життю київських євреїв. Сталося це якраз під час величезної німецької виставки про європейське єврейство та його історію. Але там немає нічого про євреїв Києва, Бердичева і Галичини. І тому праці київського майстра фотографій, про якого всі мої знайомі колеги кажуть, що його роботи блискучі, доповнюють німецьку експозицію.

А який вигляд має Львів? І західна столиця України знайшла собі місце в культурному житті Німеччини. Недавно в Берлінському вільному університеті зробив доповідь про історію культури Галичини професор Я. Ісаєвич. Зі Львова прибули також стипендіати, головним чином фізики й хіміки, які працюють у тутешніх лабораторіях.

А над тим усім і всіма скаче С. Бубка, який прибув сюди з сім'єю на рік. Недавно встановив черговий світовий рекорд. Не пощастило йому в Англії, тож приїхав до Берліна пригнічений. Але в Сергія оптимістична вдача, і берлінці його люблять. Він же, сміючись, пригадує вислів Президента Сполучених Штатів Кеннеді: «Іх бін айн берлінер», себто: «І я є берлінцем».

Богдан ОСАДЧУК, дипломатичний оглядач «Голосу України».

Берлін.

Зарубіжні засоби масової інформації про Україну

ПРОБЛЕМА З ЧОРНОМОРСЬКИМ ФЛОТОМ ХВИЛЮЄ НЕ ТІЛЬКИ НАС

П'сля усталення «слов'янської співдружності», яке було використане для того, щоб прискорити на практиці зникнення СРСР, президенти Росії й України обрали як гасло націоналістичну ідею «кожен сам за себе». Ця ідея не тільки ставить під загрозу майбутнє крихкого СНД, але й відкрито веде справу до дестабілізації обстановки у регіоні. Криза довкола Севастополя має змусити Захід розглянути катастрофічні сценарії зіткнення двох колосів на окраїні Європи. Чи дійде справа до «югославського варіанта»? Між Борисом Єльциним і Леонідом Кравчуком є дивна схожість — вони як би взаємно доповнюють один одного. Обидва діячі сформовані колишнім партійним апаратом й усвідомили важливість національного фактору, який широко використовували у боротьбі за владу. Їх було обрано керівниками, не вдаючись до підтримки якої-небудь політичної організації. І нині обидва мають потребу один в одному, щоб виправдати труднощі, з якими стикають-ся.

«Лібєрасьон» (Франція).

Чорноморський флот так само посідає центральне місце у суперечці України з Росією чи, швидше, «у дуелі між Борисом Єльциним і Леонідом Кравчуком». Ця суперечка має політичний характер: ані Єльцин, ані Кравчук не мають міцної більшості у своїх парламентах, економіка обох республік перебуває у плачевному стані, тому єдиним засобом зміцнення позицій уявляється націоналістичне рішення і взаємне протистояння.

П'ята програма телебачення (Франція).

Указ Президента Бориса Єльцина про перехід Чорноморського флоту під юрисдикцію Росії був рівнозначним оголошенню війни Україні. При вирішенні питань про розподіл спадщини колишнього СРСР обидві сторони використовують одну й ту саме зброю — націоналізм. Ця зброя у довготривалому плані може виявитися виключно небезпечною.

«Антенн-2» (Франція).

Питання про долю Чорноморського флоту може призвести до значної кризи у стосунках між Росією й Україною. Ця суперечка, яка ще кілька тижнів тому нагадувала велику торгівлю або ж партію в покер, набула явно небезпечного напряму після того, як обидві республіки вирішили поставити флот під свій контроль...

Зростання напруги відбувається в момент, коли й у Києві, й у Москві влада стикнулася з серйозними політичними й економічними труднощами. Нагнітання націоналізму набрало загального характеру, і спокуса поступитися цій тенденції дуже велика.

«Круа» (Франція).

Зросла напруга між Росією й Україною після утворення двох паралельних командних структур у Чорноморському флоті. Як вважають західні експерти, відповідні укази президентів Б. Єльцина й Л. Кравчука все ж залишають відкритими двері для політичного врегулювання проблеми. Однак вони побоюються, що криза може відбутися на нижчому рівні, коли постане питання про лояльність капітанів окремих кораблів.

«Дейлі телеграф» (США).

Фотофакт

ІЗ ЖИТТЯ ЗАХОПЛЕНИХ

Мистецтво, точніше бажання творити його, не надто вже й звертає увагу на політичну кон'юнктуру. Був би образ перед очима та матеріал у руках.

Навряд чи Олексія Мормаля, різьбяра по дереву з білоруського села Нагірне, можна віднести до войовничих опозиціонерів, що частенько збираються в Мінську на прокомуністичні демонстрації. Він лише знайшов ту тему, яка його зацікавила. Можливо, дещо з того, що нині на згадку про недавнє минуле вирізає сільський умілець, завтра на аукціоні «Сотбіс» продадуть за кілька тисяч у якійсь валюті.

Фото Сергія ГРИЦА.

Коротко

● **Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Російською Федерацією і Республікою Таджикистан підписали міністри закордонних справ двох держав Козирєв та Каюмов. Крім того, укладено угоду про співробітництво між таджицьким і російським зовнішньополітичними відомствами.**

● **Відкрито повітряне сполучення між Мінськом і Франкфуртом-на-Майні. Тричі на тиждень по цьому маршруту літатимуть авіалайнери німецької компанії "Люфтганза". До речі керівництво "Люфтганзи" планує невдовзі здійснювати рейси також до Таллінна й Вільнюса.**

● **Мільйон доларів вирішив виставити на найближчих валютних торгах уряд Естонії. Отримані кошти підуть на покриття грошового дефіциту республіки. Як повідомив заступник міністра фінансів Е. Роосе, Естонія перебуває нині на межі банкрутства. Її бюджетний дефіцит сягає майже сім мільярдів карбованців.**

● **Анулювати протокол про встановлення дипломатичних відносин між Азербайджаном і Кіпром вирішила Національна Рада азербайджанського парламенту. На думку законодавців, повноважний представник Азербайджану в Москві Заур Рустам-заде, який підписав цей документ, перевищив свої повноваження.**

● **«Депутат парламенту Литовської Республіки К. Прунскене свідомо співробітничала з КДБ СРСР». Про це оголосив на сесії Литовської Верховної Ради голова парламентської комісії з розслідування діяльності союзного комітету держбезпеки на литовській території Ганускас. Як відреагувала на таке звинувачення сама Прунскене, стане відомо після її повернення з Греції, де вона бере участь у міжнародній конференції.**

● **Указ про амністію в зв'язку з приєднанням Узбекистану до світового співтовариства надав Президент Іслам Карімов. Насамперед з ув'язнення звільнятимуться учасники Великої Вітчизняної війни, неповнолітні та деякі інші категорії засуджених.**

● **Зменшення озонового шару відбувається практично над усією територією Росії, а найбільше — над Якутією. Такого висновку дійшла міжнародна експедиція, організована Європейським співтовариством.**

ДЕКОЛЕКТИВІЗАЦІЯ ПО-БОЛГАРСЬКИ

На зв'язку Софія

Більшістю голосів Народні збори Болгарії затвердили поправки до Закону про землю. Зміни виявилися такі принципові, що главі парламенту Стефану Савову ледь вдавалося вгамувати пристрасті у залі засідань. Наприклад, стаття 4 цього законодавства у старій редакції узаконювала трудові колективні господарства (ТКГ), іншими словами — колгоспи. Навесні минулого року, коли тільки розглядався Закон про землю, депутати-соціалісти, які тоді домінували у болгарському парламенті, провели цю статтю у вигідному їм формулюванні. Проте нині депутати від Союзу демократичних сил вже як правлячої коаліції внесли поправку, за якою ТКГ ліквідуються. «Падає остання фортеця комунізму», — вважають демократи. На що соціалісти відповідають: «Без ТКГ не буде хліба». Взагалі ж то лідери СДС не проти, скажімо, сільськогосподарських кооперативів. Проте, на їх думку, це мають бути вільні об'єднання вільних власників землі.

Ще до середини 80-х років сільськогосподарське виробництво у Болгарії вдавалося тримати на відносно високому рівні (забезпечувати і внутрішній ринок, чимало відправляти на експорт). Спад розпочався пізніше, коли адміністративно-командні структури на селі, та й не тільки там, залихоманило. Далася взнаки й трирічна засуха. У країні відчули нестачу продовольства. Між іншим, історики стверджують, що за часів турецького панування Болгарія забезпечувала зерном майже всю Османську імперію. Повні магазини були тут і під час другої світової війни. Після революції 1944 року (або заколоту, як нині кажуть) компартія, спираючись на досвід більшовиків, взяла курс на загальну індустріалізацію. Багато селян тоді повтікало до міст. За стотинки на трудодень працювати не хотілося. Таким чином пріоритетний розвиток промисловості призвів до негативних демографічних змін на селі. Нині, вважають демократи, Закон про землю поверне міських жителів у першому та другому поколінні до сільського господарювання.

Згідно з Законом про землю, земля у Болгарії стає товаром. Її можна продавати. Ті ж власники, які мають бажання обробляти її самотужки, створити кооператив, можуть розраховувати на допомогу держави. Для відродження села болгарський уряд обіцяє надати вигідні кредити, забезпечити насінням, міндобривами, а також списати заборгованості тим ТКГ, які ліквідуються. Вже створюються й спеціальні комісії, які слідкуватимуть за поділом майна та техніки колгоспів серед нових власників.

«Досконалих законів немає, — сказав журналістам прем'єр-міністр Болгарії Йорданов. — І цей закон теж потребує доопрацювання. Проте він вже тепер є важливим кроком до зміни економічної системи в країні та переходу до ринку». Всю відповідальність за впровадження Закону в життя СДС взяв на себе. Звичайно ж, демократи ризикують. Бо, на думку деяких експертів, очевидних зрушень у сільськогосподарському виробництві республіки найближчим часом не очікується. Село перебуває у стані міжвладдя. За розрахунками болгарського міністерства землеробства, цього року планується отримати зерна лише 3,5 мільйона тонн, що на 2 мільйони менше, ніж у минулому. Болгарська соціалістична партія віщує голод, а демократи розраховують на те, що в селян — вже власників землі — прокинеться почуття справжнього господаря і вони нагодують країну. Фахівці радять урядові остаточно звільнити ціни на зерно, молоко, м'ясо, щоб стимулювати село. Тепер останнє слово за президентом. У його компетенції дати Законові «зелену вулицю» або повернути його до Народних зборів на доопрацювання.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.
Софія.

Тему підказав читач

Шановна редакціє! Останнім часом доводиться багато чути про ісламський фундаменталізм. Чи не могли б ви, бодай коротко, розповісти, що стоїть за цим словосполученням?

Олександр ДЕРКАЧЕНКО.

Херсон.

ОПІУМ ДЛЯ НАРОДУ

Що таке ісламський фундаменталізм? Це прагнення до самоізоляції і нетерпимість до невірних, тобто до всього не мусульманського. Останнім часом вплив ісламського фундаменталізму на Сході дуже посилився. Саме він створив ісламську державу в Ірані і Судані, закріпився в Алжирі, Лівані та деяких інших країнах. Для прикладу зупинимося на єгипетському варіанті ісламського фундаменталізму.

Єгипет проводить зовнішню політику, зорієнтовану на активні зв'язки як із Заходом, так і з Сходом. Більшість населення країни її підтримує. Винятком тут є фундаменталістська опозиція.

На відміну від Ірану в Єгипті збори фанатиків із закликом до «джихаду» (священної війни з невірними) не допускаються. Тому фундаменталісти заявляють, що діють цивілізованими методами, використовуючи свободу слова. Так само як і деякі «патріоти» на терені СНД, всі біди вони пояснюють негативним впливом іноземців, котрі грабують Єгипет, і гублять душі мусульман. Зокрема, як деякі туристки на пляжі, що дозволяють собі надто сміливі купальники. Це буцімто шкодить духовності правовірних, що приходять на них подивитися. Невже справді так? Скоріш за все керівники фундаменталізму не стільки релігійні фанатики, скільки політикани, котрі прагнуть використати іслам на свій кшталт. Навіть підтверджують це витягами з Корану про «ворожнечу невірних» (що, до речі, не відповідає суті ісламу, бо він, як інші світові релігії, навпаки, проповідує гуманізм і терпимість до людей усіх національностей).

Особливу увагу фундаменталісти приділяють Ізраїлю. Єгипет — єдиний його арабський сусід, який уклав з ним мир і має нормальні дипломатичні відносини. Це й не дає спокою екстремістам. Від їх рук 11 років тому загинув Президент Садат, який підписав Кемп-Девідський мирний договір. Сьогодні вони ведуть запеклу антисемітську кампанію в засобах масової інформації. Так, наприклад, одна з газет фундаменталістів розкрила наміри Ізраїлю викачати всю воду з Нілу. Або з'ясувалося, що сіоністи надіслали до Єгипту повій з метою спокусити правовірних і заразити їх СНІДом.

Аналізуючи такий «фактаж», мабуть, можна погодитися із словами марксистського класика, що «релігія — це опіум для народу». В даному конкретному випадку політичні амбіції фундаменталістів ховаються за Коран, але хіба ми не є свідками релігійної нетерпимості, «домашнього фундаменталізму», антиєврейських настроїв не тільки в Єгипті, а й значно ближче?

Артем ПРОХОРЕНКО.

А як у них!

ПОКИ ЩО ТІЛЬКИ КОНЦЕПЦІЯ

Концепція нової Конституції винесена на всенародне обговорення у Киргизстані. У ній проголошено принцип розподілу трьох влад — законодавчої, виконавчої й судової.

Перша здійснюється однопалатним парламентом чи референдумом. Другою володіє Президент (він же глава уряду) й міністри, призначені ним. Згідно з концепцією, президентом Киргизстану може бути громадянин республіки, не молодший сорока років, який народився й проживає тут останні десять років перед висуненням, володіє державною мовою. Вибрана на цей пост (строком на шість років і не більше, аніж два рази) людина має широкі повноваження, але може бути зміщена парламентом за обов'язкової згоди на це Верховного суду.

У документі також зафіксовано, що найвищі цінності суспільства — людина та її права. Киргизька Республіка (а саме такою бачиться оптимальна, відповідна до світових критеріїв її назва) протегує своїх громадян за межами Киргизстану. У міжнародних відносинах республіка керується принципом постійного нейтралітету.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

ПОЧАЮЄМО З РОЗМАХОМ!

Погляд

Донедавна ми не цінували чай, на відміну від інших народів. Тому й не дивно, що найбільший чайник для його заварки з'явився в Англії. Хто як не англійці відомі своїми зворушливо-прискіпливими традиціями й манерами у вживанні чудесного напою! Розміри цього гіганта, виробленого з склопластика, вражають: 3,3 метра заввишки і 5,4 метра завширшки з розписом під класичний китайський малюнок «плакуча верба». І якби не той дядько, що по пояс заліз у чашку, то й не повірили б, мабуть, що таке існує.

Фото ІТАР—ТАРС.

Власкори повідомляють

Баку

ГРОШІ БУДУТЬ, АЛЕ НЕ ДЛЯ ВСІХ

Розпорядженням Кабінету Міністрів Республіки Азербайджан відпускання готівки на інші цілі, окрім виплати заробітної платні, пенсій, допомоги й стипендій, заборонено до 1 липня 1992 року. Прийнято рішення про випуск сертифікатів республіканського ощадбанку, а також внутрішньої позики на суму 3,5 млн. карбованців.

Ровшан АЛІЄВ.

Душанбе

ТРОХИ ПОБЕШКЕТУВАЛИ

Два впливових мафіозних угруповання з'ясовували на вулицях Курган-Тюбе, обласного центру на півдні Таджикистану, питання про те, хто господар у місті. Як аргумент використовувалися кулаки. Були й постріли з мисливської рушниці.

У масових бійках, за даними міліції, взяло участь до 300 чоловік. Як кажуть, тільки «свої». На чужих, тобто перехожих, вони просто не звертали уваги. Про масштаби зіткнень свідчить той факт, що на головній магістралі міста було на деякий час зупинено рух транспорту.

«Ані місницького, ані націоналістичного забарвлення ці події не мали, — заявив начальник УВС Курган-Тюбінського облвиконкому полковник Д. Махрамов. — За фактом порушено кримінальну справу. 18 чоловік, що їх підозрюють в організації безладдя, затримано. Одна людина з вогнепальним пораненням доставлена в лікарню».

Представник правоохоронних органів запевнив: обстановка в місті контролюється.

Амангельди НЕПЕСОВ.

Рига

ПОДАРУНОК ВІД ТАЙВАНЮ

Уряд Тайваню виділив Латвії 10 мільйонів доларів США для купівлі пального. Гроші перераховано на лондонський рахунок латвійського пароплавства. Повідомлення про це одержав заступник міністра закордонних справ Латвійської республіки Маріс Гайліс. На подаровану суму на Заході закуплено 40 тисяч тонн дизельного палива й 10 тисяч тонн бензину. Найближчими днями судна латвійського пароплавства почнуть доставляти пальне.

За розрахунками уряду для проведення весняної сівби необхідно 70 тисяч тонн дизельного палива й 45 тисяч тонн бензину марки А-76. Дизельне пальне продаватиметься селянам по 10 карбованців за літр.

Олександр ЧЕРЕВЧЕНКО.

Угоди

ОДИН СЛІДЧИЙ ДОБРЕ, А ДВОЄ – КРАЩЕ

Договір про взаємодопомогу у судовій і правоохоронній сферах підписано на недавній зустрічі в Москві експертами Литви та Росії. У складі литовської делегації були представники Міністерства правосуддя та Генеральної прокуратури Литовської Республіки. Документом передбачено умови співробітництва правоохоронних органів двох держав під час ведення цивільних, сімейних і кримінальних справ, а також обмін затриманими злочинцями.

На думку співробітників прокуратури Литви, цей договір повинен сприяти скорішому розслідуванню спроби державного перевороту в Литві 13 січня минулого року та вбивства митників у Мядінінкаї. Раніше литовські органи неодноразово зверталися до Росії з проханням видати підозрюваних у організації й вчиненні цих злочинів. Як стверджують слідчі литовської прокуратури, вони переховуються на території Російської Федерації. Але до цього часу російська сторона відмовлялася це зробити, мотивуючи відмову відсутністю юридичної основи.

Микола СТАНОВИЧ.
Вільнюс.

ЗОЛОТИЙ ПОЯС ШИМОНА

Анатолій МАКАРОВ

СЕРЕД історичних реліквій українського народу трапляються іноді найнесподіваніші речі. Наприклад, такі, як стара київська липа в садибі Історичного музею, якій, вважають ботаніки, вже понад 900 років. А якщо так, то в молоді свої літа вона стояла ще біля західного фасаду новенької Десятинної церкви, щойно збудованої Володимиром Великим. Хіба ж це не диво, хіба ж це не скарб стародавнього Києва?!

До таких духовних скарбів України належить й історична оповідь про золотий пояс варяга Шимона, який відіграв якусь дивовижну, майже містичну роль у духовному житті нашого народу.

Як розповідає автор «Патерика», батька Шимона звали Африканом, він був варязьким князем, перебував на службі в дружині київського князя Ярослава. Але як військовому йому явно не щастило. У ратній справі він прославився лише тим, що в тій битві із Мстиславом, коли Ярослав втратив половину батьківської спадщини, він, Африкан, примудрився загубити свій дорогоцінний золотий плащ. Справжній успіх прийшов до нього тоді, коли, розпрощавшись із військовою кар'єрою і з Руссю, він повернувся додому і зайнявся, як це не дивно, живописом. На той час князь-живописець — то була велика дивина. І, мабуть, людину такого виховання мало дуже сильно вабити мистецтво, якщо вона, знехтувавши традиції свого кола, взялася за ремесло художника. Африкан зайнявся ним професіонально, із знанням справи. Як розповідав згодом святому Антонію його син Шимон, він «зробив хрест і на ньому зобразив фарбами богочоловічу подобизну Христа, образ нової роботи, який шанують латиняни». Можливо, у князя після втрати золотого плаща залишався ще й золотий пояс-ланцюг, проте, ймовірно, він замовив новий вагою 10 кілограмів (50 новгородських гривень). Але так чи інакше, на улюбленому образі художника-князя висів отакий масивний золотий пояс і ще вінець — також із золота.

Так з'являється на люди ця коштовна річ. З'являється як багата окраса релігійної реліквії, і ніщо ще не свідчить про ту велику роль, яку цій речі належить зіграти в духовному житті далекої Русі. Справжнє містичне призначення пояса-ланцюга ще нікому не розкрилося. І він ще довго прикрашав би собою латинську ікону, коли б після смерті князя Африкана його брат Якун не задумав загарбати майно небіжчика, а один з пограбованих ним небожів, молодий князь Шимон, утікаючи від підступного дядька, не зняв з творіння старого Африкана його золоті прикраси. Звичайно, з точки зору здорового глузду він вчинив правильно й цілком практично. Але, мабуть, він успадкував від батька не тільки великий двір (до 3000 чоловік) разом з кількома католицькими священиками, не тільки золото й коштовності, а й його вразливу художню вдачу, схильність до марень, екзальтацій та містичних осяянь. Те, що він вчинив з улюбленим образом батька, глибоко непокоїло й тривожило його совість. І тому, коли по дорозі до Русі його спіткала велика буря на морі, перше, про що він подумав, був золотий пояс, знятий з родинної святині. Подумали про нього й інші супутники Шимона, всі, хто був тоді з ним на кораблі. Але те видіння, яке постало перед ними на тлі страхітливих бурунів і темнавих хмар, ніби не підтверджувало їхніх побоювань і, здається, взагалі не віщувало нічого поганого. Вони побачили перед собою невідому церкву небаченої краси. Її сяяння наповнило їхні душі тишею й спокоєм. І бачили вони ту споруду так довго, що встигли порахувати: якщо виміряти її величину й висоту отим нещасливим, як їм здавалося, поясом, то вийде «двадцять мір завширшки; тридцять — завдовжки; тридцять — у висоту стіни, а з верхом — п'ятдесят». Тобто пропорція, що легко запам'ятовується: 2:3:5.

І от,— розповідав згодом св. Антонію Шимон, — побачив я нагорі церкву й подумав: «Що це за церква?» І був голос згори, що промовляв: «Та, що буде створена преподобним ім'ям Божої Матері, в ній же й тебе покладуть».

Зрозуміти, що це видіння передвіщає йому велику роль у створенні якоїсь видатної релігійної споруди, було важко. Вдруге згадка про якусь велику святиню промайнула вже в пророцтві св. Антонія, який, заглянувши в майбутнє своїм прозорливим оком, сказав Шимону, що багато хто з тих, хто піде до Альти на битву з половцями, «падуть острієм меча», але сам він врятується й буде похований пізніше в Печерському монастирі, «в церкві, яку тут створять». Це вже не могло не запам'ятатися. Шимон пішов на Альту разом з князями Ізяславом, Святославом і Всеволодом у 1068 році. І після поразки християнського війська лежав поранений серед убитих. Лежав і марив, і знову бачив у своїх мареннях «церкву превелику — таку, яку вже бачив перед тим на морі». І тоді зійшло, нарешті, на Шимона осяяння, й збагнув тоді, що він, католик за походженням, народився й живе на світі для того, щоб зберегти отой золотий батьків пояс, донести його до Києва, до преподобного Антонія і вручити йому як мірило для побудови тієї «превеликої церкви», образ якої переслідував його на морі і в мареннях серед полів над Альтою.

У наступному епізоді історичної оповіді ми бачимо Шимона вже зціленого перед св. Антонієм. Він нагадує йому про пророцтво й величну церкву, яка має з'явитися у Печерському монастирі і в якій він має бути похований згідно з тим пророцтвом. Кладучи перед святим батьків пасок, Шимон упевнено заявляє: «Оце міра й основа, цей же вінець хай буде повішений над святим жертовником».

Звичайно, з боку варяга-католика це був досить ризикований вчинок. Антоній і Феодосій давно виношували плани побудови головної лаврської святині. Думали вони й про її розміри, масштаби, пропорції. Але чому вони мали вірити чужинцю, католику, будувати саме за його підказкою?! Але, як це не дивно, йому повірили, його послухали. Святий Антоній тут же при Шимоні покликав Феодосія і, можливо, несподівано для самого себе сказав йому, як про щось очевидне, давно вирішене: «Симон цей таку церкву хоче побудувати» і віддав йому пояс і вінець. І той узяв принесені варягом речі й почав незабаром будувати так, як той «хотів» (?!). І це, звичайно, теж було диво. Диво, не тому що взяли та й повірили, а тому, що пропорції і міра з містичних візій Шимона незбагненно збігалися з підрахунками самих святих отців і клали край усім їхнім роздумам і ваганням. Саме те, що цей чужинець, ледь знайомий з традиціями й основами східнохристиянського храмового будування, називає цифри пропорцій, які не раз спадали і їм на думку, й приносить із собою саме таке мірило, про яке, можливо, думали й вони, уявляючи величні масштаби мурів майбутньої святині (довжина золотого пояса Шимона відома — вона становить 123,2 см), не могло не вразити їх, не переконати у правильності саме такого рішення. Ані Антоній, ані Феодосій не побачили свій собор збудованим. Та коли вони дожили б до того дня, їм не довелося б розчаруватися. Закладений ними разом із князем Святославом Успенський собор (1073—1078) за своїм історичним і художнім значенням не поступався перед самою «митрополією руською» — Софійським собором (1036), а де в чому, дуже істотному, навіть перевершував його. І в цьому немає нічого дивного, бо найвиразніший архітектурний образ молитовного почуття й мусив би з'явитися саме тут, у Печерському монастирі, де **релігійні почуття були найглибшими і гармонійно поєднані зі світлом культури й розуму. Образ великої печерської церкви впливав на душі тогочасних людей з такою «тонізуючою»**, надихаючою силою, що йому приписували навіть лікувальні властивості. Серед зцілених від недуги був і князь Володимир Мономах. Для цього його підперезали поясом варяга Шимона. Згодом сліди тієї безцінної реліквії загубилися, але перед тим, як пояс Шимона пропав, з нього було зроблено багато срібних копій, срібних ланцюгів з декоративними звірячими головами на останніх ланках. Відстань між тими головами становить 124 см. Як вважають археологи, які їх знаходять і досі, з отаких срібних копій золотого пояса Шимона робилися дерев'яні мірила для майстрів та архітекторів. Використання таких стабільних еталонів давало можливість зводити естетично досконалі споруди без масштабних креслень. Так гадають археологи, але цілком можливо, що оті срібні копії з Шимонова пояса використовувались не тільки в будівництві, а й у лікуванні різних захворювань. Тут ми зустрічаємося з думкою наших предків: лікувальні властивості може мати й місце, на якому збудовано церкву, і самі масштаби її стін, і та міра, яку було взято за основу її архітектури. (До речі, сучасна «пірамідологія» вважає інакше, припускаючи, що надзвичайна дія піраміди Хеопса на психіку й організм людини пояснюється не її масштабами, а лише пропорціями її архітектурних мас). Хоч би що там було, а вражений князь Мономах після свого несподіваного зцілення ретельно обміряв Феодосієву будову й, «узявши розміри тієї божественної церкви Печерської, створив у всьому подібну їй церкву в місті Ростові такої ж висоти, ширини й довжини» (це слова з «Патерика»).

Таку зцілюючу тіло й душу красу бажали мати в себе перед очима й багато інших християн з різних міст та князівств тогочасної Русі. Почалося копіювання, варіювання й творче переосмислення образу великої печерської святині у різних куточках України й Росії. І тривало це кілька століть. Були свої Успенські церкви і в Чернігові, і у Володимирі-Волинському. Але найбільше вражає особливо урочисте й тріумфальне просування цього типу споруди на Північ. Згадуваний уже ростовський Успенський собор був споруджений Володимиром Мономахом з дерева. Його син князь Георгій (Юрій Долгорукий) побудував своє Успіння вже з каміння — «побудував у місті Суздалі церкву в ту ж міру». А онук Мономаха, Андрій Боголюбський, створив найвідоміший і найвеличніший з усіх відомих творчих варіантів Феодосієвої церкви — Успенський собор у Володимирі (1158—1160). Без такої небесної, зцілюючої душу краси не уявляли собі столицю свого майбутнього царства й князі московські. Розпочинаючи будівництво головного — Успенського — собору Кремля, митрополит Філіп посилає своїх архітекторів подивитися на знамениту споруду Володимира (шлях до Києва перепиняв тоді литовський кордон). Туди ж, за переказами, їздив і А. Фіораванті, довершуючи цю святиню Кремля (1475—1479).

Але навіщо, спитає читач, усе це розказано? Невже тільки тому, що мірилом для спорудження першого такого собору послужив золотий пояс-ланцюг вагою 10 кілограмів?! Так, це теж важливо. Але вся історія має ще й моральний, повчальний, чи то притчевий, план.

Якщо трапиться вам, шановний читачу, таки знайти в нашій давній землі скарб, узяти до рук ніким ще не бачену коштовність, згадайте хоч на хвилину про Шимона і золотий пояс його батька. Він теж спочатку думав, що в йо

нилася ли
альна цін
ний голос, то
нено й посл
йому, що ві
що батьків по
тільки 10 кіло
го металу,
духовна цінніс
принести на
добра й світла
лежати всім,
ві.

Історична
Шимона — п
ча про багаті
личезних ці
спромігся
їм багатс
користю для с
для численних
духовних спад
ство, іноді й п
нерідко справ
вплив на людс
ремно ж з й
в'язана істор
знаменитої мо
за спасіння д
Подаючи пове
тор «Патер
що в його ч
вкладали пом
як лист у по
лист у вічніст
су утвердивс
дати такий
раніше в ніхт
го на Русі».

Отже, ша
скарбів, відко
зоряну годи
ність, знайти
сано вам на
все ж таки
подумайте, що
у ваших
шмат дорого
чи справжня
ність, здатн
життю цілих

Та й у бага
тєвих ситуац
вадило б ча
про варяга Ш
золотий пояс
предки наші
м'ять про ни
ків.

Откровеніє Симону Создания Церкви

Леонтій Тарасевич. Одкровення Шимонові ... Церкви Печерської. «Києво-Печерський пат...» 1702.

хунками самих святих отців і клали край усім їхнім роздумам і ваганням. Саме те, що цей чужинець, ледь знайомий з традиціями й основами східнохристиянського храмового будування, називає цифри пропорцій, які не раз спадали і їм на думку, й приносить із собою саме таке мірило, про яке, можливо, думали й вони, уявляючи величні масштаби мурів майбутньої святині (довжина золотого пояса Шимона відома — вона становить 123,2 см), не могло не вразити їх, не переконати у правильності саме такого рішення. Ані Антоній, ані Феодосій не побачили свій собор збудованим. Та коли вони дожили б до того дня, їм не довелося б розчаруватися. Закладений ними разом із князем Святославом Успенський собор (1073—1078) за своїм історичним і художнім значенням не поступався перед самою «митрополією руською» — Софійським собором (1036), а де в чому, дуже істотному, навіть перевершував його. І в цьому немає нічого дивного, бо найвиразніший архітектурний образ молитовного почуття й мусив би з'явитися саме тут, у Печерському монастирі, де релігійні почуття були найглибшими і гармонійно поєднані зі світлом культури й розуму. Образ великої печерської церкви впливав на душі тогочасних людей з такою «тонізуючою», надихаючою силою, що йому приписували навіть лікувальні властивості. Серед зцілених від недуги був і князь Володимир Мономах. Для цього його підперезали поясом варяга Шимона. Згодом сліди тієї безцінної реліквії загубились, але перед тим, як пояс Шимона пропав, з нього було зроблено багато срібних копій, срібних ланцюгів з декоративними звірячими головами на останніх ланках. Відстань між тими головами становить 124 см. Як вважають археологи, які їх знаходять і досі, з отаких срібних копій золотого пояса Шимона робилися дерев'яні мірила для майстрів та архітекторів. Використання таких стабільних еталонів давало можливість зводити естетично досконалі споруди без масштабних креслень. Так гадають археологи, але цілком можливо, що оті срібні копії з Шимонова пояса використовувались не тільки в будівництві, а й у лікуванні різних захворювань. Тут ми зустрічаємося з думкою наших предків: лікувальні властивості може мати й місце, на якому збудовано церкву, і самі масштаби її стін, і та міра, яку було взято за основу її архітектури. (До речі, сучасна «пірамідологія» вважає інакше, припускаючи, що надзвичайна дія піраміди Хеопса на психіку й організм людини пояснюється не її масштабами, а лише пропорціями її архітектурних мас). Хоч би що там було, а вражений князь Мономах після свого несподіваного зцілення ретельно обміряв Феодосієву будову й, «узявши розміри тієї божественної церкви Печерської, створив у всьому подібну їй церкву в місті Ростові такої ж висоти, ширини й довжини» (це слова з «Патерика»).

Таку зцілюючу тіло й душу красу бажали мати в себе перед очима й багато інших християн з різних міст

Леонтій Тарасевич. Одкровення Шимонові про створення Церкви Печерської. «Києво-Печерський патерик». Київ, 1702.

та князівств тогочасної Русі. Почалося копіювання, варіювання й творче переосмислення образу великої печерської святині у різних куточках України й Росії. І тривало це кілька століть. Були свої Успенські церкви і в Чернігові, і у Володимирі-Волинському. Але найбільше вражає особливо урочисте й тріумфальне просування цього типу споруди на Північ. Згадуваний уже ростовський Успенський собор був споруджений Володимиром Мономахом з дерева. Його син князь Георгій (Юрій Долгорукий) побудував своє Успіння вже з каміння — «побудував у місті Суздалі церкву в ту ж міру». А онук Мономаха, Андрій Боголюбський, створив найвидоміший і найвеличніший з усіх відомих творчих варіантів Феодосієвої церкви — Успенський собор у Володимирі (1158—1160). Без такої небесної, зцілюючої душу краси не уявляли собі столицю свого майбутнього царства й князі московські. Розпочинаючи будівництво головного — Успенського — собору Кремля, митрополит Філіп посилає своїх архітекторів подивитися на знамениту споруду Володимира (шлях до Києва перепиняв тоді литовський кордон). Туди ж, за переказами, їздив і А. Фіораванті, довершуючи цю святиню Кремля (1475—1479).

Але навіщо, спитає читач, усе це розказано? Невже тільки тому, що мірилом для спорудження першого такого собору послужив золотий пояс-ланцюг вагою 10 кілограмів?! Так, це теж важливо. Але вся історія має ще й моральний, повчальний, чи то притчевий, план.

Якщо трапиться вам, шановний читачу, таки знайти в нашій давній землі скарб, узяти до рук ніким ще не бачену коштовність, згадайте хоч на хвилину про Шимона і золотий пояс його батька. Він теж спочатку думав, що в його руках опинилася ли[illegible] велик[illegible] матеріальна цін[illegible], ал[illegible]трішній голос, голос духу впевнено й послідовно доводив йому, що він помиляється, що батьків пояс — це не тільки 10 кілограмів коштовного металу, а й величезна духовна цінність, яка здатна принести на землю багато добра й світла і тому має належати всім, усьому народові.

Історична оповідь про Шимона — прекрасна притча про багатія, власника величезних цінностей, який спромігся [illegible] своїм багатст[illegible] [illegible]езною користю для себе й інших — для численних поколінь своїх духовних спадкоємців. Багатство, іноді й просто достаток нерідко справляють згубний вплив на людські душі. Свою душу Шимон зберіг. Не даремно ж з його іменем пов'язана історія виникнення знаменитої молитви Феодосія за спасіння душі померлого. Подаючи повний її текст, автор «Патерика» засвідчує, що в його час цю молитву вкладали померлим у руку як лист у потойбічний світ, лист у вічність. «І з того часу утвердився звичай вкладати такий лист померлим, раніше ж ніхто не робив цього на Русі».

Отже, шановні шукачі скарбів, відкопавши у свою зоряну годину дорогоцінність, знайти яку було написано вам на роду, згадайте все ж таки про Шимона й подумайте, що саме опинилося у ваших руках: просто шмат дорогоцінного металу чи справжня духовна цінність, здатна надати сенс життю цілих поколінь...

Та й у багатьох інших життєвих ситуаціях нам не завадило б частіше згадувати про варяга Шимона та його золотий пояс. Недаремно ж предки наші зберігали пам'ять про них упродовж віків.

«ЧЕРВОНІЙ Р...

Група народних депутатів України, діячів культури і журналістів підписали звернення до народу України, в якому, зокрема, сказано:

Культура й духовне відродження України — то наша спільна справа. Україна споконвіку славилася своїм мистецтвом у світі. І наш святий обов'язок — зберегти і примножити цей національний скарб.

Відомо, що душа народу — пісня: лірична, задушевна. І відрадно, що за її пропаганду беруться професіонали. Способів є багато. Один з найпоширеніших — конкурси-фестивалі. На наше переконання, основним має бути Всеукраїнський фестиваль популярної музики «Червона рута». Відкритий лист відомих українських співаків до голови Комісії з питань культури та духовног...
Ради України Леся Танюка...
фестиваль повинен проводи...
батьківщині незабутнього...
ді «Червона рута» матиме...
ціональний колорит, справ...

За справу взялися народн...
Яремчук. І це закономірно...
Зінкевич першими понесли...
років... Тож віримо, що са...
думцями не дадуть «зів'яну...

Радує й те, що організато...
мір відшукати й підтримат...
чить, нашому співочому ро...

ПРИСТРАСТІ НАВКО...

або РОЗ'ЯСНЕН...

Останнім часом у засобах масової інформації з'явилося чимало матеріалів про долю наступного й подальших фестивалів «Червона рута» (газети «Україна молода» за 7 лютого, «Голос України» за 3 березня, «Молодь України» за 13 березня, повідомлення Укрінформу, передане по першій програмі Українського радіо 27 лютого). На жаль, деякі з цих матеріалів містять не зовсім перевірені факти, часом невиважене трактування тих або інших подій чи явищ, пов'язаних з фестивалем, що вносить зайву плутанину. Тому рада засновників і дирекція фестивалю хочуть внести ясність з цього приводу.

7 лютого ц. р. газета «Україна молода» опублікувала відкритий лист Назарія Яремчука та чотирьох інших відомих співаків до п. Леся Танюка і відповідь п. Танюка на нього. В цьому листі висунуто вимогу: починаючи з наступної «Червоної рути», постійно проводити її в Чернівцях. Згодом цю вимогу підтримали в опублікованому 13 березня газетою «Молодь України» листі деякі народні депутати України, народні артисти республіки та відомі журналісти. У відповіді йшлося про те, що проведення «Червоної рути» в Чернівцях має підстави. Але виникло питання: чи то йдеться про переведення до Чернівців уже існуючої «Червоної рути», чи то про заснування нового фестивалю під цією ж назвою? Викликало подив і те, що ані раду засновників, ані дирекцію фестивалю навіть не було поставлено до відома.

27 лютого Укрінформ трохи прояснив ситуацію. З'ясувалося, що йдеться про запровадження нового фестивалю під назвою «Червона рута». Але чи можна проводити два різні фестивалі під однаковою назвою? Юридична відповідь існує тільки одна: ні, не можна, бо виняткове право на проведення «Червоної рути» мають тільки рада її засновників і дирекція, яка зареєстрована в Києві. Інакше дирекція і рада засновників можуть оскаржити право...
«Червона рута»...
порядку. Додат...
нину внесло й...
листі Н. Яремч...
відомих співакі...
ніби Чернівець...
Рада прийняла...
шення про пров...
воної рути» в Че...
з'ясувалося, що...
давалося за д...
вецька обрлада...
такого рішення...
Чернівецька міс...
мократична част...
направили до...
представників, ...
ці питання з дир...
воної рути». Так...
булася, кияни...
дійшли на ній з...
ставники Черні...
розуміння того, ...
на рута» сьогод...
рібна Східній...
Західній. Тому...
рішення:

1. Наступний...
провести на Схі...
ральній Україні...
ступного року.

Від редакції. Фестиваль «Червона рута» став уже невід'ємним атрибутом сучасного культурного життя нашої держави. Так, його можна критикувати, шукаючи ті чи інші вади, але він є, працює на українську культуру.

Та монополізм у кожній сфері — річ небажана. І культурницьке поле не є винятком. Бо тільки конкуренція, прагнення не втратити своїх позицій спонукають до нестандартного мислення, до оригінальних рішень.

Організатори «Червоної рути» не приховують, що цей фестиваль має яскраво виражену політичну мету. Тобто покликаний насамперед будити національну гідність отих окрадених і обдурених, які й досі називають себе спокійно «хохлами», ще й гордяться своїм безпам'ятством, своїм національним нігілізмом. Думається, з такою роллю фестиваль почасти впорався, особливо...
поріжжі він залишив свій...

Але, мабуть, ще більше...
зати, а й що співати. Про...
Івасюкова «Червона рута», ...
ки застою, коли українська...
лася, з відвертим міщаньс...
валася на побутову рівні...
повсюдно: від робітничих...
колишнього Центрального...
рута», як і інші пісні моло...
вала в оборону нашої мови...
го народу. Пісня народила...
неподалік від Карпатських г...
сі, і в Харкові, і навіть у д...

Як бачимо, Назарій Яреме...
мають свої претензії до...

Гопак під стіно...

Майже три роки тому розгорівся конфлікт між столичним палацом культури «Жовтневий» і республіканським товариством «Меморіал». Причина одна: як і з якою метою надалі використовувати приміщення палацу.

Суть ось у чому. В довоєнні роки будівлю колишнього Інституту шляхетних дівчат використовували «дівиці» соціалістичної доби — тут розміщувався НКВС. Його співробітники були такі ж шляхетні зі своїми підопічними, як і шляхта з українськими повстанцями. Ці відносини у підвалах «Жовтневого» компартія та її права рука — КДБ — ретельно приховували від нас.

Частково відбудований після війни палац став центром профспілкової культури. А оскільки будь-яка таємниця все одно випливає на поверхню, не обминуло це й «Жовтневого». Члени новоствореної організації «Меморіал» висловили пропозицію — відкрити в палаці музей пам'яті жертв сталінських репресій. З того все й почалося...

— Зважте на те, що по війні від споруди залишився тільки фасад, — стверджує Володимир Олянюк, директор «Жовтневого». — Під час відбудови було зведено практично нові зали, кімнати, гардероби. Тож і за формою і за змістом він не нагадує споруди берійського відомства. Отже, претензії «Меморіалу» можна розглядати як боротьбу за адміністративну площу.

Без упереджень скажу: але ж відбудова споруди не означає її нове народження. І те, що саме тут брали на тортури безвинних людей, ніхто не заперечить. Здається, доторкнись до стін тих підвалів — і кров пропустить. Ну де ж, як не тут, на місці комуністичної душогубки, має бути музей нашої трагедії 30—50-х років? Не мертвим, не закатованим безневинно це потрібно. Воно потрібне нам. Доконечно, як уроки на майбуття. Щоб не дати політичним про...
магогічною «тур...
род» вкотре о...
впрягти Україну...
не ярмо.

Так промовля...
вість. А розум...
питання треба...
методом бурі й...
вже споруда...
творіння україн...
тектора, італій...
женням Вікенті...
чомусь завинил...
го варта справе...
що утвердження...
жується зневаго...
утиском прав, ...
не були. Кажу...
сьогодні при...
100 колективів...
модільності, ...
тецтв. Майже тр...
дей різних віко...
рій прилучають...
світу прекрасн...
хай забираються...
сьогодні це озна...
один удар по на...
кій культурі.

Констатую...
останні півроку...
припинили існув...

ГОЛОС України

«ЧЕРВОНІЙ РУТІ» — ЖИТИ

Група народних депутатів України, діячів культури і журналістів підписали звернення до народу України, в якому, зокрема, сказано:

Культура й духовне відродження України — то наша спільна справа. Україна споконвіку славилася своїм мистецтвом у світі. І наш святий обов'язок — зберегти і примножити цей національний скарб.

Відомо, що душа народу — пісня: лірична, задушевна. І відрадно, що за її пропаганду беруться професіонали. Способів є багато. Один з найпоширеніших — конкурси-фестивалі. На наше переконання, основним має бути Всеукраїнський фестиваль популярної музики «Червона рута». Відкритий лист відомих українських співаків до голови Комісії з питань культури та духовного відродження Верховної Ради України Леся Танюка підтверджує, що цей фестиваль повинен проводитись у Чернівцях — на батьківщині незабутнього Володимира Івасюка. Тоді «Червона рута» матиме яскраво виражений національний колорит, справжній народний характер.

За справу взявся народний артист України Назарій Яремчук. І це закономірно, бо саме він і Василь Зінкевич першими понесли «Червону руту» у світ широкий... Тож віримо, що саме вони зі своїми однодумцями не дадуть «зів'янути» «Руті».

Радує й те, що організатори фестивалю мають намір відшукати й підтримати талановитих дітей. Значить, нашому співочому роду не буде переводу.

Звертаємося до всіх, кому не байдужа доля культурного й духовного відродження України, підтримати Всеукраїнський фестиваль популярної музики та дитячого фольклору «Червона рута».

І хай благословить нас Бог!

Народні депутати України: Михайло БАТІГ, Валерій ІВАСЮК, Роман ЛУБКІВСЬКИЙ, Петро ОСАДЧУК, Степан ПУШИК, Георгій ХОДОРОВСЬКИЙ, Володимир ФІЛЕНКО, Володимир ШОВКОШИТНИЙ, Володимир ЯВОРІВСЬКИЙ.

Народні артисти України: Ніна МАТВІЄНКО, Софія РОТАРУ, Іван ПОПОВИЧ.

Члени Спілки журналістів України: Богдан БІЛЕЙЧУК, Іван ЛЕПША.

ПРИСТРАСТІ НАВКОЛО ФЕСТИВАЛЮ,

або РОЗ'ЯСНЕННЯ СИТУАЦІЇ

Останнім часом у засобах масової інформації з'явилося чимало матеріалів про долю наступного й подальших фестивалів «Червона рута» (газети «Україна молода» за 7 лютого, «Голос України» за 3 березня, «Молодь України» за 13 березня, повідомлення Укрінформу, передане по першій програмі Українського радіо 27 лютого). На жаль, деякі з цих матеріалів містять не зовсім перевірені факти, часом невиважене трактування тих або інших подій чи явищ, пов'язаних з фестивалем, що вносить зайву плутанину. Тому рада засновників і дирекція фестивалю хочуть внести ясність з цього приводу.

7 лютого ц. р. газета «Україна молода» опублікувала відкритий лист Назарія Яремчука та чотирьох інших відомих співаків до п. Леся Танюка і відповідь п. Танюка на нього. В цьому листі висунуто вимогу: починаючи з наступної «Червоної рути», постійно проводити її в Чернівцях. Згодом цю вимогу підтримали в опублікованому 13 березня газетою «Молодь України» листі деякі народні депутати України, народні артисти республіки та відомі журналісти. У відповіді йшлося про те, що проведення «Червоної рути» в Чернівцях має підстави. Але виникло питання: чи то йдеться про переведення до Чернівців уже існуючої «Червоної рути», чи то про заснування нового фестивалю під цією ж назвою? Викликало подив і те, що ані раду засновників, ані дирекцію фестивалю навіть не було поставлено до відома.

27 лютого Укрінформ трохи прояснив ситуацію. З'ясувалося, що йдеться про запровадження нового фестивалю під назвою «Червона рута». Але чи можна проводити два різні фестивалі під однаковою назвою? Юридична відповідь існує тільки одна: ні, не можна, бо виняткове право на проведення «Червоної рути» мають тільки рада її засновників і дирекція, яка зареєстрована в Києві. Інакше дирекція і рада засновників можуть оскаржити право на назву «Червона рута» в судовому порядку. Додаткову плутанину внесло й наведене в листі Н. Яремчука та інших відомих співаків твердження, ніби Чернівецька обласна Рада прийняла відповідне рішення про проведення «Червоної рути» в Чернівцях. Але з'ясувалося, що бажане видавалося за дійсне. Чернівецька облрада не приймала такого рішення. Натомість Чернівецька міськрада і демократична частина облради направили до Києва своїх представників, щоб з'ясувати ці питання з дирекцією «Червоної рути». Така зустріч відбулася, кияни і буковинці дійшли на ній згоди. Представники Чернівців виявили розуміння того, що «Червона рута» сьогодні більш потрібна Східній Україні, ніж Західній. Тому прийняті такі рішення:

1. Наступний фестиваль провести на Східній чи Центральній Україні в червні наступного року. Як і раніше, в рамках фестивалю відбудуться три основні конкурси — поп- і рок-музики та авторської пісні.

2. Враховуючи значення Чернівців для «Червоної рути» і навпаки, після обласних відбіркових змагань на Західній Україні провести приблизно в квітні-травні наступного року в Чернівцях у рамках існуючої «Червоної рути» регіональний західноукраїнський тур фестивалю неконкурсного характеру, де виступили переможці обласних змагань з областей Західної України.

Тепер ця принципова домовленість конкретизується, уточнюються пов'язані з нею організаційні й фінансові питання.

Анатолій **Мокренко** — голова ради засновників фестивалю, народний артист; Іван **Драч** — співголова Народного руху України — організації-засновника фестивалю, голова правління товариства «Україна» — організації-засновника фестивалю, народний депутат України; Павло **Мовчан** — голова правління Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка — організації-засновника фестивалю, народний депутат України; Олег **Чорногуз** — секретар ради Спілки письменників України — організації-засновника фестивалю; Іван **Карабиць** — в. о. першого секретаря правління Спілки композиторів України — організації-засновника фестивалю, народний артист України; Борис **Олійник** — голова правління Українського фонду культури — організації-засновника фестивалю; Юрій **Ткаченко** — в. о. голови правління української екологічної організації «Зелений світ» — організації-засновника фестивалю; Микола **Лисенко** — голова виконкому українського історико-просвітницького товариства «Меморіал» імені Василя Стуса; Тарас **Мельник** — директор фестивалю «Червона рута»; Анатолій **Калениченко** — художній керівник фестивалю.

Від редакції. Фестиваль «Червона рута» став уже невід'ємним атрибутом сучасного культурного життя нашої держави. Так, його можна критикувати, шукаючи ті чи інші вади, але він є, працює на українську культуру.

Та монополізм у кожній сфері — річ небажана. І культурницьке поле не є винятком. Бо тільки конкуренція, прагнення не втратити своїх позицій спонукають до нестандартного мислення, до оригінальних рішень.

Організатори «Червоної рути» не приховують, що цей фестиваль має яскраво виражену політичну мету. Тобто покликаний насамперед будити національну гідність отих окрадених і ободраних, які й досі називають себе спокійно «хохлами», ще й гордяться своїм безпам'ятством, своїм національним нігілізмом. Думається, з такою роллю фестиваль почасти впорався, особливо в Чернівцях. Та й у Запоріжжі він залишив свій національний слід.

Але, мабуть, ще більше важить не тільки, **де** співати, а й **що** співати. Про це нам ще раз нагадує Івасюкова «Червона рута», написана в задушливі роки застою, коли українська мова звідусіль витіснялася, з відвертим міщанським цинізмом принижувалася на побутовому рівні. Але цю пісню співали повсюдно: від робітничих гуртожитків до програм колишнього Центрального телебачення. І «Червона рута», як і інші пісні молодого композитора, стала в оборону нашої мови, нашої культури, нашого народу. Пісня народилася на зеленій Буковині, неподалік від Карпатських гір, а звучала і в Донбасі, і в Харкові, і навіть у далекому Магадані...

Як бачимо, Назарій Яремчук та його прихильники мають свої претензії до нинішнього оргкомітету «Червоної рути», до того, як проводиться цей фестиваль. І то звична річ у творчому середовищі, і не треба вишукувати в цьому якоїсь крамоли. Думаємо, що пісенний фестиваль (альтернативний нинішньому), який хоче проводити постійно у Чернівцях «команда Яремчука», покаже, наскільки то реальні наміри і творчі можливості.

А від того, що в Україні отримає прописку ще один пісенний фестиваль, скажімо, «Червона рута. Альтернатива», тільки виграє наша пісня, наша культура.

Звісно, за однієї умови: коли організатори цього фестивалю дбатимуть про його високий виконавський рівень, про його мистецьке реноме, а не про власні амбіції, що в нас ще, на жаль, трапляється.

Відділ культури «Голосу України».

Гопак під стіною для розстрілу

Майже три роки тому розгорівся конфлікт між столичним палацом культури «Жовтневий» і республіканським товариством «Меморіал». Причина одна: як і з якою метою надалі використовувати приміщення палацу.

Суть ось у чому. В довоєнні роки будівлю колишнього Інституту шляхетних дівчат використовували «дівиці» соціалістичної доби — тут розміщувався НКВС. Його співробітники були такі ж шляхетні зі своїми підопічними, як і шляхта з українськими повстанцями. Ці відносини у підвалах «Жовтневого» компартія та її права рука — КДБ — ретельно приховували від нас.

Частково відбудований після війни палац став центром профспілкової культури. А оскільки будь-яка таємниця все одно випливає на поверхню, не обминуло це й «Жовтневого». Члени новоствореної організації «Меморіал» висловили пропозицію — відкрити в палаці музей пам'яті жертв сталінських репресій. З того все й почалося...

— Зважте на те, що по війні від споруди залишився тільки фасад, — стверджує Володимир Олянюк, директор «Жовтневого». — Під час відбудови було зведено практично нові зали, кімнати, гардероби. Тож і за формою і за змістом він не нагадує споруду беріївського відомства. Отже, претензії «Меморіалу» можна розглядати як боротьбу за адміністративну площу.

Без упереджень скажу: але ж відбудова споруди не означає її нове народження. І те, що саме тут брали на тортури безвинних людей, ніхто не заперечить. Здається, доторкнись до стін тих підвалів — і кров пропустить. Ну де ж, як не тут, на місці комуністичної душогубки, має бути музей нашої трагедії 30—50-х років? Не мертвим, не закатованим безневинно це потрібно. Воно потрібне нам. Доконечно, як уроки на майбуття. Щоб не дати політичним пройдисвітам демагогічною «турботою про народ» вкотре обдурити нас, впрягти Україну в колоніальне ярмо.

Так промовляє справедливість. А розум... Невже такі питання треба вирішувати методом бурі й натиску? Невже споруда — натхненне творіння українського архітектора, італійця за походженням Вікентія Беретті — у чомусь завинила? Та й чого варта справедливість, якщо утвердження її супроводжується зневагою людини, утиском прав, чиїми б вони не були. Кажу це ось чому: сьогодні при палаці діють 100 колективів художньої самодіяльності, школа мистецтв. Майже три тисячі людей різних вікових категорій прилучаються тут до світу прекрасного. То що ж, хай забираються геть? На сьогодні це означало б один удар по нашій і так хиткій культурі.

Констатую жахливе: за останні півроку в республіці припинили існування півтисячі закладів так званої відомчої культури, до якої належить і «Жовтневий». Підвищення цін, безперечно, збільшить такі втрати. А тепер і колектив «Жовтневого», який, до речі, сам себе окуповує, розпустити? За яке ж духовне відродження нації може йтися?

Щоправда, останнім часом представники «Меморіалу» пропонують передати лише дві кімнати палацу під музей. Навряд чи це відповідатиме нинішній атмосфері: роздивлятися експонати жертв інквізиції XX століття під чардаші, гопаки, ритмічну музику? Оце так-так...

Тим часом справедливість править своє: приміщення палацу культури мають стати музеєм пам'яті нашої національної трагедії. То як же бути? Потрібне інше приміщення для «Жовтневого». Легко сказати «інше», коли всього і повсюди катма. Щоб збудувати відповідний палац у центрі міста, потрібні значні капіталовкладення. Ні «Меморіалу», ні адміністрації «Жовтневого» здійснити це не під силу. Що ж тоді — чубитись один з одним? Нетерпіння, навіть якщо воно підкріплюється благородними намірами, не сприятиме злагоді в нашому спільному домі.

Потрібні виваженість, спокій. Подумаймо разом, як вийти зі складного становища. Може, відкрити розрахунковий рахунок на спорудження нового палацу й спільно з державними та комерційними організаціями влаштувати благодійний телемарафон, провести благодійні вечори? А може, в читачів є якісь інші варіанти, думки, міркування?

Безперечно одне: музей пам'яті жертв сталінізму потрібен, як і потрібен палац культури. Якщо й не потрібне щось нині — так це гарячкові домагання будь-чого під політичним пресингом.

Володимир ТЕТЕРУК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Потомок комендора з «Євстафія»

Жилавий, міцний, прудкий. Не палить, горілки не вживає. За ним молодик не уженеться по сходинках. А часто доводиться колишньому матросу підніматись до високих осіб. Бо ось уже чверть століття добивається він проведення газу у приватні будинки. Усі ввічливо слухають фронтовика, але нічим зарадити не можуть.

— Ми,—каже Григорій Коваленко, потомствений комендор з «Євстафія»,— нічого у держави не взяли. За неї кров проливали, а, повернувшись додому, власноруч так-сяк збудували собі хати.

Поруч з нами — розкішний готель виробничого об'єднання «Кривбасруда» розмістився. У ньому — зимовий сад, басейни, килими, немов трава... А старі, що живуть поруч, не мають змоги вугілля завезти. Обіцяної ж газифікації, мабуть, не дочекаються. Зате для себе слуги народні, що не кажіть, стараються. Он у голови Жовтневої райради В. Никульникова які хороми виросли! І все так легко їм вдається для себе. А з містом — ніяк не впораються.

Григорій Коваленко вісім років віддав війні. З роботи його звільнили як пенсіонера. Він знову влаштувався. Тепер уже на посаду вахтового у Криворізькому клубі юних моряків.

Раїса ПАТАЛАХА.

Кривий Ріг.

На знімку: ветеран війни та праці Г. Коваленко під час параду «юмівців» на День Перемоги.

Фото Геннадія ПОРТНЯГІНА.

Ветерани

ЗАХИЩАЮТЬ РОЗБІЙНИКА

Останнього дня ще 1990 року ветерана війни і праці Миколу Івановича Заїку жорстоко побив начальник Синельниківського бурякоприймального пункту Іван Свинаренко. Бив в обличчя, головою об стіну, навіть душив за горло...

Микола Іванович, в активі якого дві солдатські медалі «За відвагу» і ордени Червоної Зірки та Вітчизняної війни, міг давно заслужено відпочивати, та посильно працював на бурякопункті. І коли збагнув, що там кояться зловживання, безсоромно розкрадається майно, не став мовчати. Тому ж Свинаренку та іншим довелося підібгати хвоста, повертати «позичене». От і дав волю начальник своїм кулакам, заставши пенсіонера наодинці. Та свідки, які за кілька хвилин бачили закривавленого М. Заїку, були. Медики й поготів підтвердили.

Одначе весь минулий рік, як Микола Іванович подав позов до суду, відбувалося щось не зрозуміле. Вірили І. Свинаренку, який рішуче заперечував факт розправи і не знав, звідки у ветерана взявся струс головного мозку та чому він, витрачавши за своє життя неабиякі випробування, тепер раптом став інвалідом другої групи. І не вірили ветерану, котрий домагався справедливості. Двічі суд відкладали, на третій раз — уже аж цього року — судове засідання нарешті відбулося. І коли факт цинічного фізичного знущання зі старої людини перестав викликати сумнів (І. Свинаренко мусив визнати його і навіть запропонував грошима компенсувати всі «витрати», щоб...), то знадобилося... чекати додаткового медичного обстеження «для визначення стану здоров'я М. Заїки після завданих йому побоїв».

Я, здається, дещо розумію в житті. Сам доктор медичних наук, професор, ветеран війни, і знаю, що втручатися в судові перипетії не годиться — втручатися і не збираюся. Але ж зволікання вочевидь на совісті тих, хто гальмує, щоб порятувати свого чоловіка і «великого» начальника.

Петро СЯБРО,
голова групи ветеранів повітряно - десантних військ, доктор медичних наук, професор.
Дніпропетровськ.

КОНТРОЛЬ З ПРОСТЯГНУТОЮ РУКОЮ

З високих трибун, у пресі поряд з популярним словом «ринок» дедалі частіше звучить слово «контроль».

На жаль, Україна як суверенна держава не має своїх контрольних органів на парламентському рівні, ділових контактів з контрольними органами інших країн, не входить до ІНТОСАІ — Міжнародної організації вищих державних установ, консультативного позаурядового органу ООН.

Більше року Київрада займається створенням свого контрольного органу. А тим часом прийняті закони, постанови, рішення не діють, оскільки не мають надійного, дійового механізму контролю. Нагадаю, що раніше координацію його здійснював народний контроль і це було закріплено на конституційному рівні. Хто тепер повинен цим займатися? Відповіді поки що немає.

Зате в Україні без належного узгодження діють міські, районні комітети робітничого контролю, інспекції робітничого контролю профспілок, інспекції з цін, податкові інспекції.

І сьогодні триває створення нових контрольних органів, хоча правове забезпечення їх далеко не завжди бездоганне.

Кабінет Міністрів нещодавно прийняв постанову «Про створення Державної інспекції із захисту прав споживачів», у якій рекомендовано створити аналогічні інспекції в областях, Києві, Севастополі. Основне їх завдання — державний контроль за додержанням підприємствами, установами, організаціями, незалежно від форм власності, а також громадянами Закону «Про захист прав споживачів».

У той же час у Законі «Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве самоврядування» ця інспекція навіть не згадується. Вважаю, що інспектор і не зможе ефективно забезпечувати захист прав споживачів. Візьмемо, приміром, центральний район столиці України — Старокиївський, де торгівля становить чверть товарообороту міста. Скажімо, надійшла скарга на погану якість страв у їдальнях. Щоб це з'ясувати, необхідно взяти проби і направити їх на лабораторне обстеження. Але ці лабораторії відомчого підпорядкування. І розраховувати на їх об'єктивність можна не завжди. Крім того, за проведення експертиз треба платити. Де взяти кошти? З місцевого бюджету? Це не реально.

І ще одне. Якщо державні інспекції із захисту прав споживачів, інспектори будуть фінансово залежати від відповідних обл-, міських і райвиконкомів, вони не зможуть ефективно виконувати свої функції. Це буде контроль з простягнутою рукою. Виходить, з одного боку, органи влади відповідають за розвиток торгівлі, громадського харчування на підвідомчій території, а з другого — фінансують інспекції, які мають виявляти недоліки та порушення в цих сферах. На мій погляд, державні інспекції повинен фінансувати централізовано Кабінет Міністрів України. Я вже не кажу про правовий бік питання — давайте почекаємо розробки і прийняття Положення про Державну інспекцію із захисту прав споживачів.

Існує думка, що в нових економічних відносинах контроль не потрібен, мовляв, ринок сам визначить форми і характер контролю. У зв'язку з цим виникає питання — чи є якісь форми державного контролю в розвинутих країнах, де ринкова економіка — традиція? Є. Практично в усіх демократичних країнах здавна склалися і успішно працюють органи державного контролю. Поряд з інститутами парламентського контролю в більшості держав діють урядові контрольно-ревізійні системи. Але при цьому безумовним правилом є верховенство парламентської системи контролю над урядовою.

Парламенти і уряди багатьох країн не шкодують коштів на розвиток і утримання структур державного контролю. У штаті Головного контрольного управління США налічується близько шести тисяч співробітників. Їхня діяльність дає значний прибуток.

А в нас розвал системи державного і громадського контролю, недостатнє правове забезпечення економічних реформ, недосконалість адміністративного, кримінального і процесуального законодавства створюють сприятливі умови для великих фінансових та інших зловживань.

Наприклад, мені незрозуміло, хто і як саме буде відстоювати інтереси держави, міста, району, коли їтиме приватизація муніципального майна — магазинів, ресторанів, готелів?

Тож потрібен чи не потрібен суверенній Україні державний контроль? Гадаю, відповідь тут однозначна — потрібен. Але тоді — який? Давайте поміркуємо разом.

Петро ПОШТАР,
депутат Старокиївської районної Ради народних депутатів.
Київ.

ДОЖЕНЕМ І ПЕРЕЖЕНЕМ ...САН-МАРІНО!

Спробуйте назвати держави, кордони яких проходять в середині іншої країни. Правильно — крихітні карликові держави Сан-Маріно і Лесото. А ще селище міського типу Коцюбинське, яке розташоване поблизу житлового масиву Біличі.

Коцюбинське взагалі унікальне! Якщо згадані країни-карлики мають хоча б свою землю, то селище з 10-тисячним населенням позбавлене й того! Неймовірно, але факт: на території Києва існує селище, яке адміністративно підпорядковане Ірпінській міській Раді народних депутатів!

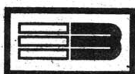
Раніше мешканці Коцюбинського ще якось мирилися з такою чехардою, та чотири роки тому терпець урвався. На зборах жителів створили ініціативну групу соціального захисту селища, завданням якої було добитися повного підпорядкування Києву. Активність групи привела до цілком логічного й зрозумілого кроку з боку Ірпінського міськвиконкому: на проблеми селища там практично махнули рукою, мовляв, навіщо вкладати гроші в те, що завтра належатиме не нам. Тим самим Коцюбинське втягнулося в роль бідного родича, з якого, проте, не забували справно викачувати гроші до бюджету Ірпеня. А те, що гроші справді чималі, свідчать цифри: до Ірпінського міськвиконкому в 1991 році надійшло з Коцюбинського 9 мільйонів 300 тисяч карбованців

На території селища розташовані такі прибуткові підприємства, як завод «Теплозвукоізоляція», каменеобробний завод, меблева фабрика, деревообробний комбінат, асфальтовий цех. При цьому селище не має жодного метра власної землі, щоб зводити нові житлові будинки, магазини, побутові й культурно-спортивні об'єкти. За замовленням селищної Ради спеціалісти «Київгіпропроекту» провели соціально-економічний аналіз розвитку Коцюбинського. Висновок спеціалістів: завдяки географічному положенню й розміщенню промисловості селище Коцюбинське має набагато тісніші зв'язки з самим Києвом, аніж із столичною областю.

Згодом члени групи соціального захисту селища, ставши депутатами місцевої Ради, таки домоглися свого. На останній сесії Ленінградської районної Ради народних депутатів питання про цілковите приєднання Коцюбинського до цього району вирішили позитивно. Відтепер, згідно із законодавством, затвердити це рішення мають Київрада та Верховна Рада України, куди відповідні документи вже давно подано. Тим часом Коцюбинське вже четвертий місяць, як перетвилилося з образу бідного родича в слугу двох хазяїв. Старий господар — Ірпінь — продовжує стягувати податки, а новий хазяїн — Київ — не квапиться цілком перепідпорядкувати собі селище, що було б взаємовигідною справою. За влучним висловом голови селищної Ради О. Білоусова, Коцюбинське перетворилося в селище-примару. Розгляд його статусу все ще перебуває в туманно далекій перспективі.

А може, й справді, як гомонять місцеві жителі, селищу міського типу Коцюбинське варто проголосити свою незалежність і піти, за прикладом Сан-Маріно, шляхом самостійної держави з усіма атрибутами, із власною армією в тому числі, тим більше, що на його території є й військові частини?

Олександр ЖУРАХІВСЬКИЙ,
студент факультету журналістики Київського держуніверситету.

ECONOMBANK

АКЦІОНЕРНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ БАНК РОЗВИТКУ

СПОВІЩАЄ ПРО ВІЛЬНИЙ ПРОДАЖ АКЦІЙ

НА ЗАГАЛЬНУ СУМУ 149,5 МЛН. КАРБОВАНЦІВ

Акціонер має право на отримання дивідендів у валюті внеску або, по бажанню, у вільно конвертованій валюті.

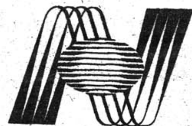
АКЦІЯ

номінальна вартість
десять тисяч карбованців

Річний дивіденд за 1991 рік-28%

28%

Довідки за телефонами:
Київ: (044)477-95-73; 212-84-69; 228-97-64, Житомир: (0412)37-20-87,
Рівне: (03600)2-12-53; 2-23-45, Красноармійськ: (06239) 2-07-26; 2-45-76.

NICGIR

ИЗГОТОВИМ И РЕАЛИЗУЕМ

ПОЛИЭТИЛЕНОВУЮ ПЛЕНКУ

любых цветов, пищевую, техническую или тепличную всевозможных размеров,

а также

ПОЛИЭТИЛЕНОВЫЕ ПАКЕТЫ

различных размеров, толщины и цветов.

Имеем возможность обмена готовой пленки с нашего склада в г. Луганске ка

— полипропилен,
— полистирол,
— полиэтилен в гранулах в/д, н/д,
— пластик АБС или товары народного потребления импортного производства.

348047, г. Луганск, ул. О. Кошевого, 32.
Тел.: 8(064-2) 52-21-17; 57-41-69; 57-64-26; 57-39-87.

Криворожский Центральный горно-обогатительный комбинат предлагает строительные материалы:

Заполнитель пористый, неорганический, искусственный, сланцепорит ТУ 234 УССР 389-91 — смесь фракций 5-40 для легких бетонов и теплоизоляционных засыпок.

Щебень кварцитный РСТ УССР 5030-89, смесь фракций для тяжелых бетонов и строительства автомобильных дорог.

Бутовый камень фракции 500-0 из безрудных кварцитов и кристаллических сланцев.

Цены договорные.

Обращаться по адресу: 324018, Кривой Рог, Днепропетровская обл., ЦГОК

Контактные телефоны: 51-83-80, 51-84-84.

Телетайп 106167 «Рубин».

РЕАЛИЗУЕМ

комплектное западно-германское оборудование для небольшой хлебопекарни и колбасного мини-завода как новое, так и бывшее в употреблении

Стоимость оборудования, бывшего в употреблении, на 50—70 процентов дешевле стоимости нового оборудования и составляет 120—155 тысяч ДМ. Убедиться в работоспособности западногерманского оборудования, бывшего в употреблении, покупатель сможет сам, посетив по приглашению фирму. Расходы, связанные с пребыванием в ФРГ (питание и проживание), фирма берет на себя.

Первые десять покупателей линий, бывших в употреблении, получат в качестве поощрения по подержанному автомобилю «Мерседес-Бенц».

Контакты: 349940, Северодонецк, Луганской области, Гвардейский проспект, 32, ИПМП
Телефон: 3-40-22, 2-85-18.
Телетайп: 118625 ОРМИН

МІЖНАРОДНИЙ ЦЕНТР ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

та акціонерне товариство "УКРАЇНСЬКІ КОМП'ЮТЕРНІ МЕРЕЖІ"

iNT

Чекає, пропонує, стати акціонером нашого товариства

Запрошує Вас

прийняти участь у формуванні феномену "УКРАЇНА ІНФОРМАЦІЙНА"

СЬОГОДНІ МИ :
—підключимо Вас до Української комп'ютерної мережі УКРКОМ;
—забезпечимо вихід до всесвітніх та російських комп'ютерних мереж.

ВИ ЗМОЖЕТЕ :
—користуватися послугами електронної пошти (термін отримання листа - 2-4 години у будь-який пункт планети);
—стати свідком і прийняти участь у дискусіях, семінарах та конференціях, що ведуться у спеціалізованих медичних, університетських та інших мережах;
—користуватися інформацією з найвіддаленіших баз даних.

ДОВІДКИ ЗА ТЕЛЕФОНАМИ:

Київ:	290 74 31
Дніпропетровськ:	41 69 37
Харків:	22 58 61
	97 69 17
Донецьк:	55 75 17
Одеса:	24 11 76

S&Sdesign

КОМПЬЮТЕРНАЯ СЕТЬ «ВИККИ»

«Компьютерные технологии» Ltd, *«НИКО»* Ltd, *«ЛИГА»* Ltd.

Предприятиям, организациям, частным лицам предлагаем работу в коммерческой базе данных (куплю, продам, арендую, ищу партнеров) без посредников; обслуживаем законодательной информацией.

Ищем партнеров по созданию коммерческих центров в сети «ВИККИ». Ищем коммерческих агентов (оплата услуг сдельная).

Контактные телефоны:
Киев: (044) 295-03-16; 296-98-17; 413-56-18; 296-96-63; 295-73-02.
Белая Церковь Киевской области: (04463) 556-09.
Днепропетровск: (056-2) 47-17-88; 96-96-04; 44-45-59; 45-50-10.
Донецк: (062-2) 90-28-27.
Харьков: (057-2) 40-81-37; 40-81-36; 40-83-61; 27-56-07; 22-58-82.
Херсон: (055-22) 413-56; 629-94.
Каменец-Подольский: (038-49) 386-18.
Киев: (044) 266-05-87; 266-05-89.
Львов: (032-2) 34-30-11.
Николаев: (051-2) 34-01-27; 34-00-98.
Одесса: (048-2) 60-72-59; 60-72-89; 22-51-72.
Полтава: (053-22) 7-30-97; 2-48-78.
Севастополь: (059-2) 59-56-77.
Сумы: (054-22) 2-34-52.
Винница: (043-22) 6-02-41; 6-48-56; 6-08-62.
Запорожье: (061-2) 39-01-64.
Черновцы: (037-22) 5-26-08.
Луцк: (033-22) 4-03-65; 4-05-85; 4-04-05.
Луганск: (064-2) 52-81-97; 52-25-77.
Чернигов: (046-22) 7-30-25.

Предприятиям аграрно-промышленного комплекса, малым предприятиям, фермерам, частным лицам!

Ладыжинское производственное объединение «ЭНИЗМ» предлагает:

— кормовые биодобавки «Пектофоетидин Г3Х», «Мацеробащиллин Г3Х»,
— биоудобрение «Азотовит»,
— препарат для силосования «Целлотерин Г3Х»,
— препарат для осветления соков и «Глюкоамилазу Г2ОХ» для предприятий спиртовой промышленности,
— препарат для лечения и профилактики животных и птицы «Интерферон-ринал».
— антибиотик кормовой «Биовит».

Рады вашим предложениям по адресу: 288356, г. Ладыжин Винницкой обл. Телефон (04343) 6-10-78, 6-14-09. Факс (04343) 6-11-99. Телетайп 119153 ЛОТОС.

Екологія

ГИНУТЬ ВОДОЙМИ У ВЕЛИКОМУ МІСТІ

У Києві понад триста невеличких річок та озер. І їхня доля потребує особливої уваги. Через неконтрольований антропогенний вплив погіршуються не тільки внутрішні процеси у водоймах, а й до страшного спотворюються їхній загальний вигляд. Вода втрачає біологічну цінність, іноді стає навіть токсичною.

Всюдисущі чорнобильські радіонукліди теж не обминули міські водойми. Якщо у воді їх вміст порівняно невеликий, то в донному піску та зважених частках він уже в тисячі, а то й сотні тисяч разів більший.

Малі річки Києва страждають від забруднення стічними водами, мазутом, добривами, промисловим і побутовим сміттям. Деякі з них уздовж значної частини русла висушені, скуті бетонними берегами або навіть сховані під землю. Річки Либідь, Сирець, Курячий Брід, Буслівка, Клов, Дарниця, Віта, Почайна, Кияна з понівеченими та бетонними берегами і каламутною водою нагадують скоріше стічні канави...

Як приклад, наведемо екологічну ситуацію, що склалася навколо річки Нивки — правої притоки Ірпеня. Ширина її — лише два метри, довжина — 19 кілометрів. Та в неї безперешкодно потрапляє поверхневий стік, недостатньо очищені стічні води з дев'яти колекторів, стоки тваринницьких комплексів та сільськогосподарських угідь, оброблених отрутохімікатами. В басейні Нивки в межах Києва розташовано близько 60 підприємств, переважна більшість яких — екологічно небезпечні. Очисні споруди працюють лише на 16 підприємствах. Тому не дивно, що замість риби в річці інтенсивно розмножуються низькоорганізовані організми-водорості та вищі водні рослини. Це призводить до вторинного біологічного забруднення. Не кращий екологічний стан ставків та озер. Це підтверджують і дослідження Інституту гідробіології АН України. У воді Корчуватських ставків виявлено досить великий вміст органічних речовин, влітку спостерігається глибокий дефіцит кисню, чисельність кишкових паличок в літньо-осінній період сягає 2800 клітин у літрі. За санітарними показниками вода в Корчуватських ставках вважається «дуже брудною».

Ланцюг водойм на Оболоні — Мінське, Лугове, Пташине, Богатирське й Опічінь (імовірно, що вони розташовані по руслу історичної річки Почайни) — є по суті колектором, який перехоплює поверхневий стік з площі близько шести тисяч гектарів, а також стоки від промислових підприємств. Ці озера, окрім хіба Пташиного, не можна використовувати з рекреаційною й рибогосподарською метою без поліпшення їх санітарного стану. В озері Опічінь, що найбільш забруднене, вода характеризується як «слабо» забруднена.

Найчистішим на Оболоні вважається озеро Вербне, вода в якому належить до градації «досить чиста». Щоб зберегти озеро, Рада місцевого самоврядування запропонувала оголосити його пам'яткою природи й надати йому статус рекреаційної зони. Київська міська Рада вже готує рішення з цього приводу.

Та чи врятують водойми депутатські рішення? В 1989 році Київська міськрада прийняла постанову про запобігання забрудненню річки Нивки. Було, зокрема, передбачено будівництво водоохоронних об'єктів на підприємствах - забруднювачах. Низку проектних розробок запропонували спеціалісти головного управління «Київпроект». Проте сьогодні реалізувати їх, як і всю постанову, стає дедалі важче. Та ще й управління капітального будівництва міськвиконкому зволікає з введенням очисних споруд на загальноміських зливних колекторах. Врятування річки стає вельми проблематичним...

В умовах переходу до ринку вирішення екологічних проблем гальмується, а подекуди відкладається на невизначений час. Крім того, зростає негативний вплив на природу новостворених малих підприємств та кооперативів. Уже є випадки, коли безвідповідальне ставлення підприємців до вимог природоохоронного законодавства призвело до тяжких наслідків. Наприклад, з вини кооперативу «Підводник» забруднене нафтопродуктами озеро Центральне.

За умов надзвичайно складного екологічного стану водойм, невизначеної економічної ситуації, коли ще не зміцніла правова система конче потрібні грунтовні обстеження водойм, визначення їх статусу, розробка екологічних паспортів і надання рекомендацій, спрямованих на їх санітарно-екологічне оздоровлення.

Це, до речі, сприятиме не лише відтворенню природного середовища, а й реалізації соціальних програм Києва.

Микола ЩЕПЕЦЬ, голова постійної комісії Київради з охорони навколишнього середовища та екології;

Михайло КУЗЬМЕНКО, завідуючий відділом прісноводної радіоекології Інституту гідробіології АН України, доктор біологічних наук;

Володимир ЯКУШИН, завідуючий лабораторією мікробіології Інституту гідробіології АН України, кандидат біологічних наук.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Засновник — Верховна Рада України.
Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4
ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок — 441-89-61 441-89-46
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.
Рукописи не повертаємо.
За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.
Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955
Загальний тираж 389.079.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047 Київ, проспект Перемоги, 50.
Зак. 0311069.
1 2 3 4 5 6 7 8 9

Спорт

ТРИ ТИЖНІ В ХОНБУ

Карате - кекушинкай

Це був уже третій візит Станіслава Близнюка до Японії. Цього разу директор Української національної федерації карате-кекушинкай дістав запрошення від засновника цього різновиду карате Масутацу Оями скласти іспит на отримання третього дану. Нікому ще в Україні та в інших державах Співдружності не присвоювали такої високої «бійцівської» категорії...

Як розповідає Станіслав, підготовка до іспиту відібрала в нього майже три тижні. Протягом цього часу Близнюк жив у хонбу — міжнародному центрі карате в Токіо, де навчаються японські та іноземні спортсмени й тренери. Обстановка там цілком спартанська — мешкають каратисти по 10—12 чоловік у кімнаті, сплять на циновках, день починається з п'ятикілометрової пробіжки, після якої відбуваються з невеликим інтервалом два тренування.

Проводять заняття співробітники хонбу, володарі чорних поясів — вельми наполегливі, які нікому не дають перепочинку, вихованці Оями. Сам «батько-засновник» також регулярно з'являється на тренуваннях. Хоча М. Оямі під 70 років, він бадьорий, енергійний і з помітним задоволенням демонструє при нагоді еталонне виконання каратистських вправ — ката.

Виснажливими тренуваннями підготовка до іспиту не обмежується. Ті, кого випробовували, мали ще освоювати методичні посібники, переглядати відеокасети із записами сутичок видатних каратистів. Претендентів на одержання чорних поясів з золотими нашивками виявилося близько ста. Абсолютна більшість — каратисти з різних регіонів Японії. Але були й іноземці — з Канади, Шрі-Ланки, Данії, Ізраїлю. До жюрі, яке очолював Ояма, входили поважні діячі міжнародної організації карате-кекушинкай, володарі найвищих данів.

Іспит розпочався суботнім ранком із здачі технічних нормативів — треба було показати, що освоєно основні рухи, продемонструвати численні ката. Потім претенденти виявляли фізичну готовність — віджималися від підлоги на кулаках, діставали в стрибку ногами кульки, підвішені до стелі, ходили на руках.

Станіслав передбачав, що головні іспити — спаринг-бої — почнуться після відпочинку або хоча б після обіду, адже кілька годин уже йшли «заліки». Але несподівано М. Ояма оголосив, що претендентів на отримання третього дану «викликаються на килим» прямо зараз. І першим викликали гостя з України.

— Ці півгодини я запам'ятаю на все життя,— розповідає Близнюк.— Без усяких пауз довелося мені провести поспіль тридцять поєдинків проти каратистів першого і другого данів. В основному то були хлопці років двадцяти з невеликим, які дуже хотіли відзначитися на очах Оями. Кожний з них змагався рівно хвилину, викладаючись повністю. У нашому гостроконтактному виді єдиноборства за цей час, маючи бажання, можна завдати суперникові зливи ударів. Мені треба було битися «на повному серйозі» з усіма й водночас якось заощаджувати сили... Закінчилося все ніби вдало, але кілька днів після екзамену пересувався, як кажуть, з натугою, а синці трималися з тиждень. Одне слово, сертифікат № 41987, який засвідчує присвоєння мені третього дану, дістався важко.

— Але ви, Станіславе, у змаганнях з карате вже не виступаєте. Чи варто було тоді битися за третю золоту нашивку до вашого чорного пояса?

— І сам іспит, і підготовка до нього неоцінимо збагатили мене як тренера. Адже в карате наставник не спостерігає тренування збоку, а перебуває серед учнів, показує кожний прийом. Отож слід постійно тримати бойову форму! Візит до Японії був повчальним для мене і як для організатора. Дуже хочу, щоб в Україні, в Києві каратисти мали свої центри, подібні до хонбу, в стінах якого тільки-но я провів три тижні. Мрію, щоб клуб «Старт», де я працюю, став для любителів карате рідним домом. Щоб тут можна було не тільки навчитися постояти за себе, але й відпочити, поспілкуватися з друзями. І власті Дніпровського району Києва, слід сказати, дуже допомагають в становленні клубу. Наш «Старт» не самотній, про що свідчить і чергова першість міста, в якій узяли участь 200 каратистів. Зростає популярність кекушинкай і в Україні. Упевнений, що незабаром і за її межами заговорять про наших майстрів карате.

Олександр БАШКАТОВ.

НА ЗНІМКУ: Станіслав Близнюк (праворуч) демонструє учням один з тих прийомів, який освоїв у Токіо.